

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā, 2024.gada 14.jūnijā

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. AP24SI0215

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātais (t.sk., reģistrācijas numurs un adrese):

AS “Augstsprieguma tīkls”, reģ. nr. 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073, tālrunis: +371 26307125, e-pasts: ast@ast.lv (turpmāk - Ierosinātāja).

2. Paredzētās darbības nosaukums:

330 kV gaisvadu elektrolīnijas LNr.524 Tume-Imanta trases paplašināšana (turpmāk – Paredzētā darbība).

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamie īpašumi (zemes vienību sarakstu skatīt 1.pielikumā) Tukuma novada Smārdes un Slampes pagastos, Mārupes novada Salas pagastā un Jūrmalā (turpmāk – Norises vieta).

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums veikts saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 3.² panta pirmās daļas 2. punktu, kas nosaka, ka sākotnējais izvērtējums ir nepieciešams paredzētajām darbībām, kas var būtiski ietekmēt šā likuma 4.¹pantā minētās teritorijas - Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000).

330 kV gaisvadu elektrolīnijas LNr.524 Tume-Imanta pārbūvei ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN). 2013.gada aprīlī sagatavots IVN aktualizētais ziņojums “Elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma Tume-Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektroapgādes līnijas rekonstrukcija un sprieguma palielināšana līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektroapgādes līnijas rekonstrukcija un jaunas 330 kV elektroapgādes līnijas izbūve” (turpmāk – Ziņojums). Par Ziņojumu ir saņemts Vides pārraudzības valsts biroja 2013. gada 1.augusta atzinums Nr. 6 (turpmāk – Atzinums) un Ministru kabineta 2015.gada 25.marta Rīkojums Nr.140 “Par elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma Tume-Rīga (Imanta) rekonstrukcijai un jaunbūvei paredzētās darbības akceptu” (turpmāk – Akcepta lēmums).

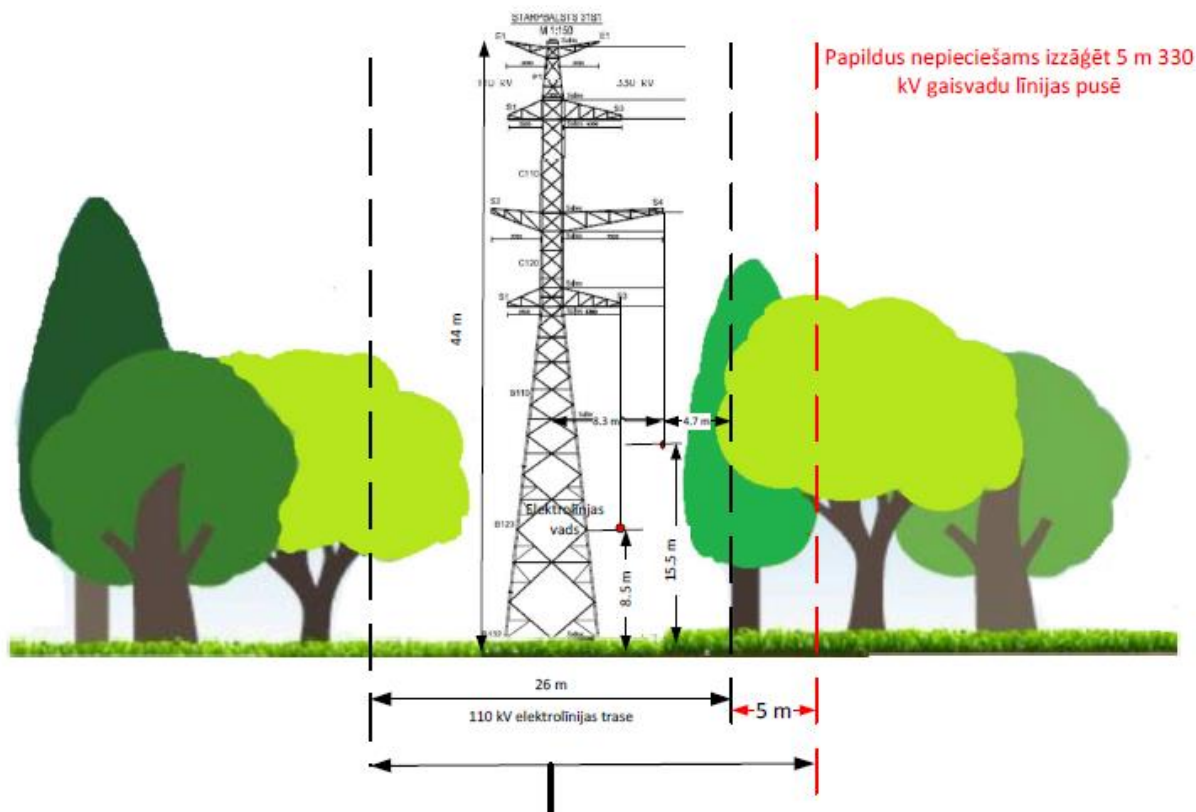
Atzinumā vairākkārt iekļautas atsauces uz Ziņojumu t.sk.

- p.6.2.5.3. – “Ziņojumā norādīts, ka atsevišķos posmos netiks paplašināta elektropārvades līnijas trase - Ķemeru nacionālā parka teritorijā”;
- p.6.2.5.5. – “elektrolīnijas rekonstrukciju/būvniecību Ķemeru nacionālā parka teritorijā veikt nepaplašinot esošo trasi, rekonstrukcijas/būvniecības laikā izmantot arī aviācijas tehniku, tādējādi maksimāli samazinot darbības, kas īstenojamas pa sauszemi”;
- p. 6.2.5.11.3. – “Ziņojumā secināts, ka ĶNP teritorijā no sīkspārņu aizsardzības viedokļa pieļaujami ir jebkādi trases pārbūves risinājumi, kuru rezultātā netiek paplašināta trases stiga (EPL izvietošana uz augstākiem balstiem) un nav pieļaujama trases paplašināšana, kura radītu ievērojamu biotopa un mītņu vietu zudumu un fragmentācijas efektu”.

Atzinuma 70.lpp iekļauts secinājums: “Birojs secina, ka, izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ir veikti vairāki pasākumi ietekmes uz vidi un dabas vērtībām apzināšanai un mazināšanai, tajā skaitā Ķemeru nacionālā parka teritorijā netiek plānots paplašināt esošo trasi...”

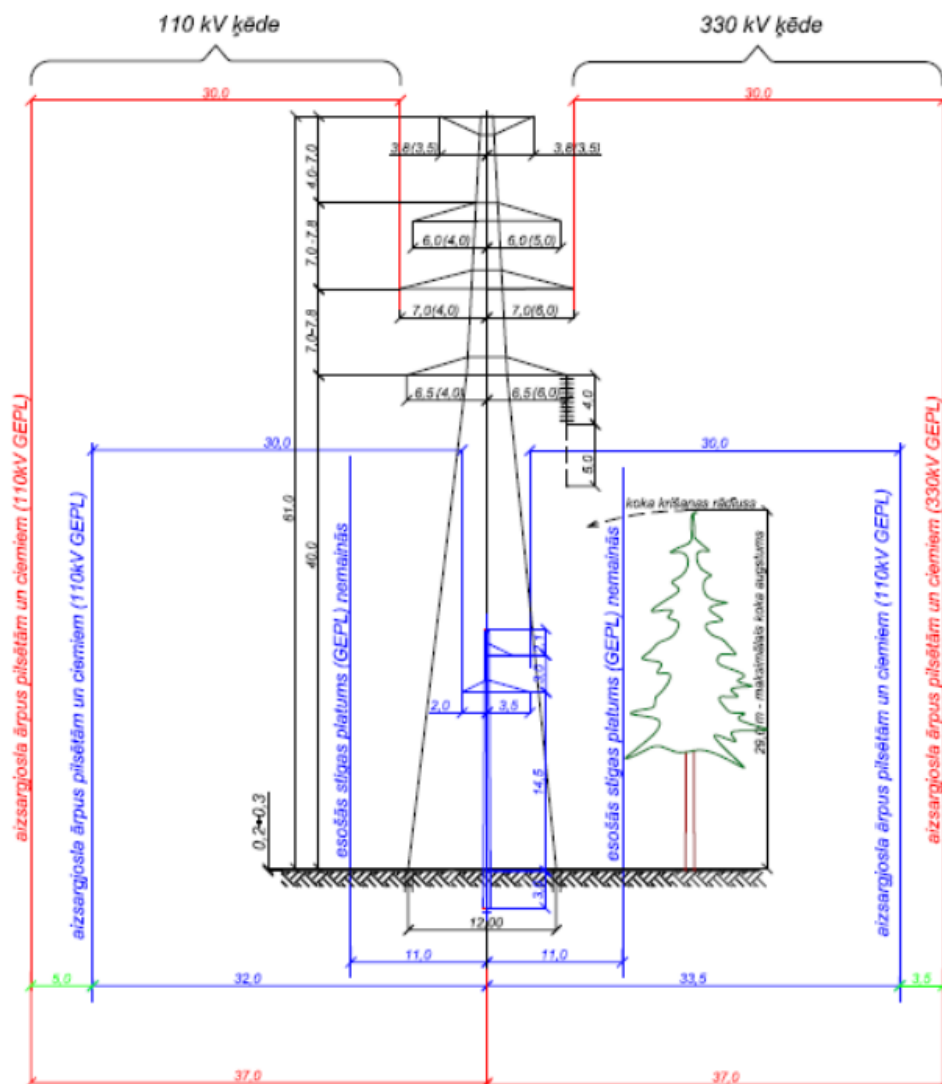
Akcepta lēmuma p.3.10.1. iekļauta informācija: “izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ir veikti vairāki pasākumi dabas vērtību apzināšanai un ietekmes uz vidi mazināšanai (tajā skaitā Ķemeru nacionālā parka teritorijā netiek plānots paplašināt esošo trasi)”.

Ierosinātāja iesniegumā par Paredzēto darbību raksta: “Lai nodrošinātu kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu 330 kV gaisvadu elektrolīnijas LNr.524 Tume-Imanta ir jāveic trases paplašināšana no 13 metru uz 18 metru platumu Ķemeru nacionālā parka teritorijā, vietās pamatojoties uz ekspertu atzinumu, kas būtu savienojams ar ĶNP aizsardzības interesēm un biotopu un sugu labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanu”. Paredzētās darbības skici skatīt 1.attēlā

1.Attēls. Paredzētās darbības skice.

2019.gada beigās tika ieslēgta elektrolīnija LNr.524 Tume – Imanta, kura tika izbūvēta pārbūvējot esošo 110 kV gaisvadu līniju. Balstu konstruktīvais risinājums ir tāds, ka abas sprieguma līnijas 110 kV un 330 kV ir izvietotas uz vieniem balstiem. Bija paredzēts izbūvēt balstu augstākus par mežu, t.i. balstu augstumu 61 metrs (skatīt attēlu Nr.2), bet Jūrmalas pašvaldības amatpersonu un Jūrmalas aktīvistu darbības rezultātā šie nosacījumi netika akceptēti būvprojekta saskaņošanas procesa laikā un lai projektu neapturētu AST piekāpās "nepārvaramai varai" un tika izbūvēti balsti ar augstumu 43 m kā visā pārējā līnijā.

2.attēls. 110 kV un 330 kV trases šķēsgriezuma zīmējums pa esošo 110 kV trasi

Balstu augstuma samazināšana arī atrisināja problēmas ar balstu pamatu konstrukcijām un to izbūves dziļumu, jo pamatu konstrukcija 61 m augstiem balstiem veidotos ļoti masīva, kas savukārt nebija vēlams šķērsojot Ķemeru nacionālā parka teritorijā esošo Ķemeru-Jaunķemeru sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradnes teritoriju, kur pamatu izbūves dziļums atsevišķās vietās ir ierobežots vai pat neiespējams.

Atbilstoši Aizsargjoslu likumā noteiktajam: elektrolīnijas trases platums gaisvadu elektrolīnijām, kuru spriegums ir 110 kV, ir 26 m platā joslā (elektrolīniju trasi veido 13 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi). Savukārt elektrolīnijām, kuru spriegums ir 330 kV, tas ir 54 m platā joslā (elektrolīniju trasi veido 27 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi). Ārpus šīm joslām izcērt tikai tos kokus, kuri apdraud elektropārvades līniju.

Ierosinātāja iesniegumā sniedz informāciju: "Ņemot vērā to, ka 330 kV gaisvadu elektrolīnijai LNr.524 Ķemeru nacionālā parka teritorijā trase ir šaurāka par Aizsargjoslu likumā noteikto, lai nodrošinātu 330 kV gaisvadu elektrolīniju nepārtrauktu darbību, meža zemēs nepieciešams veikt koku nozāģēšanu 5 metru platumā aiz esošās elektrolīnijas trases,

atbilstoši ekspertu atzinumam. Veicot trases paplašināšanu, būtiski tiks samazināti riski 330 kV gaisvadu elektrolīnijas nepārtrauktai darbībai, šķērsojot Ķemeru nacionālo parku.”

Kopējā Paredzētās darbības platība 53326 m², platība liegumos 12759 m², detalizēta informācija par platībām katrā zemes vienībā un kadastra apzīmējumi iekļauti šī sākotnējā izvērtējuma 2.pielikumā.

Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls" ir atbildīgs par elektroapgādes drošumu un par pārvades tīkla modernizāciju un attīstību un atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.476 “Noteikumi par speciālo pieslēgumu elektroenerģijas pārvades sistēmai”. AS “Augstsprieguma tīkls” kā elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram tā licences darbības zonā un termiņā ir pastāvīgas saistības nodrošināt sistēmas dalībniekiem nepieciešamos pieslēgumus pārvades sistēmai, un jauno pieslēgumu dalībniekiem sniegt nepārtrauktu, kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu, kā arī īstenot valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīgu pārvaldību un sekmēt to integrāciju Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

Paredzētās darbības mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu, un uzdevums ir 330 kV gaisvadu elektrolīnijas trases paplašināšana no 13 metriem uz 18 metriem Ķemeru nacionālā parka teritorijā. Veicot trases paplašināšanu, būtiski tiks samazināti riski 330 kV gaisvadu elektrolīnijas nepārtrauktai darbībai un tas būtu savienojams ar ĶNP aizsardzības interesēm un biotopu un sugu labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanu.

Projekta galvenie realizācijas posmi

- 2025. gadā:
 - izpildīt Valsts vides dienesta noteiktās prasības;
 - saskaņot nepieciešamās darbības ar ĶNP, ņemot vērā ekspertu atzinumus;
 - uzsākt atmežošanas plānu sagatavošanu un līgumu slēgšana ar zemes īpašniekiem par meža zemes atmežošanu, ja nepieciešams.
- 2026. gadā:
 - veikta trases paplašināšana Ķemeru nacionālā parka teritorijā, ievērojot valsts vides aizsardzības institūciju prasības (VVD tehniskie noteikumi, VPVB atzinums).

Trašu paplašināšanas darbi tiek organizēti izmantojot traktortehniku un motorzāģus, piesaistot Darbuzņēmēju. Pamatojoties uz līgumu ar zemes īpašniekiem par GL trases paplašināšanu darbuzņēmējs veic:

- Ciršanas apliecinājumu un citu dokumentu noformēšanu Valsts meža dienestā, kā arī saskaņo ar privāto mežu īpašniekiem koku sagarināšanas nosacījumus un kokmateriāla nokraušanas vietu elektrolīnijas aizsargjoslas ārējā malā.
- Kokmateriāla nokraušanas vietu izvēli tādā attālumā no elektrolīnijas, lai tālākai kokmateriālu pārvietošanai nebūtu nepieciešami elektrolīnijas atslēgumi.
- Trases paplašināšanas nolūkā nozāģējot kokus, jāpielieto metodes un tehnoloģijas darba drošai izpildei pie neatslēgtas elektrolīnijas. Ja koku nozāģēšana rada bīstamību, jāparedz atslēgumu pieprasīšana;
- Nozāģētā koksne, pēc nekustamā īpašuma īpašnieka norādījumiem tiek sagarināta noteiktos garumos un izmantojot traktortehniku, nokrauta elektrolīnijas aizsargjoslas ārējā malā. Kokmateriālu sagarināšana un nokraušana veicama pie neatslēgtas elektrolīnijas. Traktortehnika pārvietojas ne tuvāk par 10 (desmit) metriem no elektrolīnijas malējiem vadiem;
- Pēc koku nociršanas, tiek veikta celmu utilizācija.
- Nododot darbus, darbuzņēmējam ir jāsakārto vide darbu veikšanas vietās, atbilstoši LR vides aizsardzības tiesību aktu un normatīvu prasībām, kā arī VA institūciju (attiecīgās reģionālās vides pārvaldes vai Valsts Vides inspekcijas) prasībām, atbilstoši elektrolīnijas valdītāja un zemes īpašnieka prasībām.
- Jāiesniedz izziņas par pretenziju neesamību no mežu īpašniekiem saistībā ar līgumā paredzēto vienošanās pasākumu izpildi;

- Uzraudzību par darba aizsardzības un ugunsbīstamu darbu noteikumu ievērošanu veic un pilnu atbildību par prasību ievērošanu nes darbuzņēmēja personāls.

Trases paplašināšanas laikā radušies atkritumi tiks šķiroti un nodoti atkritumu apsaimniekotājiem, kuriem ir izsniegtas normatīvajos aktos paredzētās atļaujas atkritumu apsaimniekošanai. Saskaņā ar MK 2006.gada 5.decembra noteikumiem Nr.982 "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodikas" 2.daļas 2.1.nodaļas 3².punktu nocirstie koki, krūmi un zari ir zemes īpašnieka vai lietotāja īpašums. Koku nodošanas kārtība, tai skaitā zaru, celmu utilizācijas nosacījumi tiks veikti atbilstoši zemes īpašnieka un Dabas aizsardzības pārvaldes norādījumiem. Projekta realizācijas gaitā radušos sadzīves atkritumus paredzēts apsaimniekot atbilstoši tiesību aktu prasībām – šķirot un nodot sertificētam atkritumu apsaimniekotājam.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" norādītajiem datiem darbības vieta atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (Natura 2000) – Ķemeru nacionālajā parkā. Elektropārvades līnijas paplašināšana tiks veikta Ķemeru nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā (īpaši aizsargājamā biotopā: *Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji*) un dabas lieguma zonā (īpaši aizsargājamās biotopos: *Veci vai dabiski boreāli meži, Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), Staignāju meži, Purvaini meži un Veci jaukti platlapju meži*). Atbilstoši Biotopu direktīvas I pielikumam Veci vai dabiski boreāli meži, Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), Staignāju meži, Veci jaukti platlapju meži un Purvaini meži ir klasificējami kā prioritāri aizsargājami biotopi.

Zemes vienībā ar kadastra numuru 90800050017, kas atrodas blakus elektrolīnijas trasei, saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" pieejamo informāciju atrodas mikroliegums melnajam stārķim.

Atbilstoši Dienesta uzturētajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā iekļautajai informācijai, Paredzētās darbības tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes informācijas sistēmā pieejamo informāciju Paredzētās darbības teritorijā un tās tuvumā nav valsts vai vietējās nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu.

Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8.pants noteic, ka, piesakot darbību, ierosinātais norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ņemot vērā, ka Iesniedzēja iesniegumā nav norādījusi divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, Valsts vides dienests kā otru variantu pieņēma to, ka Ierosinātais varētu neveikt darbību.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Ietekmes sākotnējais izvērtējums (turpmāk – Sākotnējais izvērtējums) tiek veikts, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 3.² panta pirmās daļas 1. un 2. punktu, Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 13. punktu. Sākotnējā izvērtējumā ņemtas vērā Novērtējuma likuma 8., 10., 11. pantā minētās prasības. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu) prasības.

Būtiskākie ietekmes aspekti ir saistīti ar Novērtējuma likuma 11. panta pirmās daļas 1) punktu: *apjoms un tehniskie risinājumi*, 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dziļi, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, 5) punktu: *piesārņojums un traucējumi*; kā arī otrās daļas 2) punktu: *attiecīgajā teritorijā esošo dabas resursu [tostarp augsnes, zemes dziļi, ūdens, bioloģiskās daudzveidības (īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas,*

to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus)] relatīvais daudzums, pieejamība un pietiekamība, kvalitāte un atjaunošanās iespējas un 3) punkta dabiskās vides absorbcijas spēja, kas vērtējama, c) apakšpunktu: pievēršot uzmanību ar mežu klātām teritorijām un d) apakšpunktu: īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem; un trešās daļas 3) punktu: ietekmes varbūtību un 7) punktu: iespēju pilnvērtīgi samazināt paredzēto ietekmi uz vidi.

Saskaņā ar Ierosinātās iesniegtajiem aprēķiniem (skatīt informāciju šī sākotnējā izvērtējuma 1. pielikumā) nepieciešama meža izciršana 53326 m² platībā, un 12759 m² platībā Ķemeru nacionālā parka ainavu aizsardzības un dabas lieguma zonā.

Ierosinātāja iesniegusi sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinumus par plānotās darbības – augstsprieguma gaisvadu elektrolīnijas trases paplašināšanas – ietekmi uz mežu un virsāju biotopiem, tekošu saldūdeņu biotopiem, vaskulāro augu sugām, putnu sugām un mikroliegumiem Ķemeru nacionālā parka teritorijā (turpmāk – Dabas ekspertu atzinums). Dabas ekspertu atzinumu sagatavojuši:

- Anete Pošiva-Bunkovska, sertifikāta nr. 116 (par sugu grupu vaskulārie augi sertifikāts derīgs līdz 23.03.2028.; par biotopu grupām meži un virsāji, purvi, zālāji sertifikāts derīgs līdz 29.05.2027., par biotopu grupu jūras piekraste sertifikāts derīgs līdz 08.06.2028.; par biotopu grupām alas, atsegumi, kritenes sertifikāts derīgs līdz 22.02.2025.)
- Gatis Eriņš, sertifikāta nr. 079 (par biotopu grupām meži un virsāji, purvi sertifikāts derīgs līdz 15.11.2026., par biotopu grupām tekoši saldūdeņi, stāvoši saldūdeņi sertifikāts derīgs līdz 09.03.2027.)
- Gaidis Grandāns, sertifikāta Nr. 061 (par sugu grupu putni sertifikāts derīgs līdz 07.08.2024.); sertifikāta Nr. 087 (par biotopu grupām meži un virsāji, zālāji, purvi sertifikāts derīgs līdz 25.07.2026.; par sugu grupu sēnes sertifikāts derīgs līdz 26.07.2024.; par sugu grupu ķērpji sertifikāts derīgs līdz 24.03.2026.)
- Toms Daniels Čakars, sertifikāta Nr. 182 (par biotopu grupām tekoši saldūdeņi, stāvoši saldūdeņi sertifikāts derīgs līdz 11.11.2026., par biotopu grupām alas, atsegumi, kritenes sertifikāts derīgs līdz 27.05.2024.), atzinuma sagatavošanā piedalās kā asistents par biotopu grupu meži un virsāji.

Atzinums sniegts, lai izvērtētu paredzētās darbības – augstsprieguma gaisvadu elektrolīnijas trases (stigas) paplašināšanas – ietekmi uz aizsargājamajiem mežu un virsāju un tekošu saldūdeņu biotopiem, vaskulāro augu sugām, kā arī ornitofaunu un putnu aizsardzībai dibinātiem mikroliegumiem.

Saskaņā ar Dabas ekspertu atzinumā iekļauto informāciju: “Informācijas iegūšanai par mežu un virsāju biotopiem, tekošo saldūdeņu biotopiem un vaskulāro augu floru teritorija apsekota pa posmiem šādos datumos:

02.06.2023. (Anete Pošiva-Bunkovska, Gatis Eriņš, Toms Daniels Čakars, Santa Grandovska), laika apstākļi – apmācies, brīžiem lietus, gaisa temperatūra +15 - +18 °C;

08.06.2023. (Anete Pošiva-Bunkovska, Gatis Eriņš), laika apstākļi – saulains, bez nokrišņiem, gaisa temperatūra +23 - +25 °C;

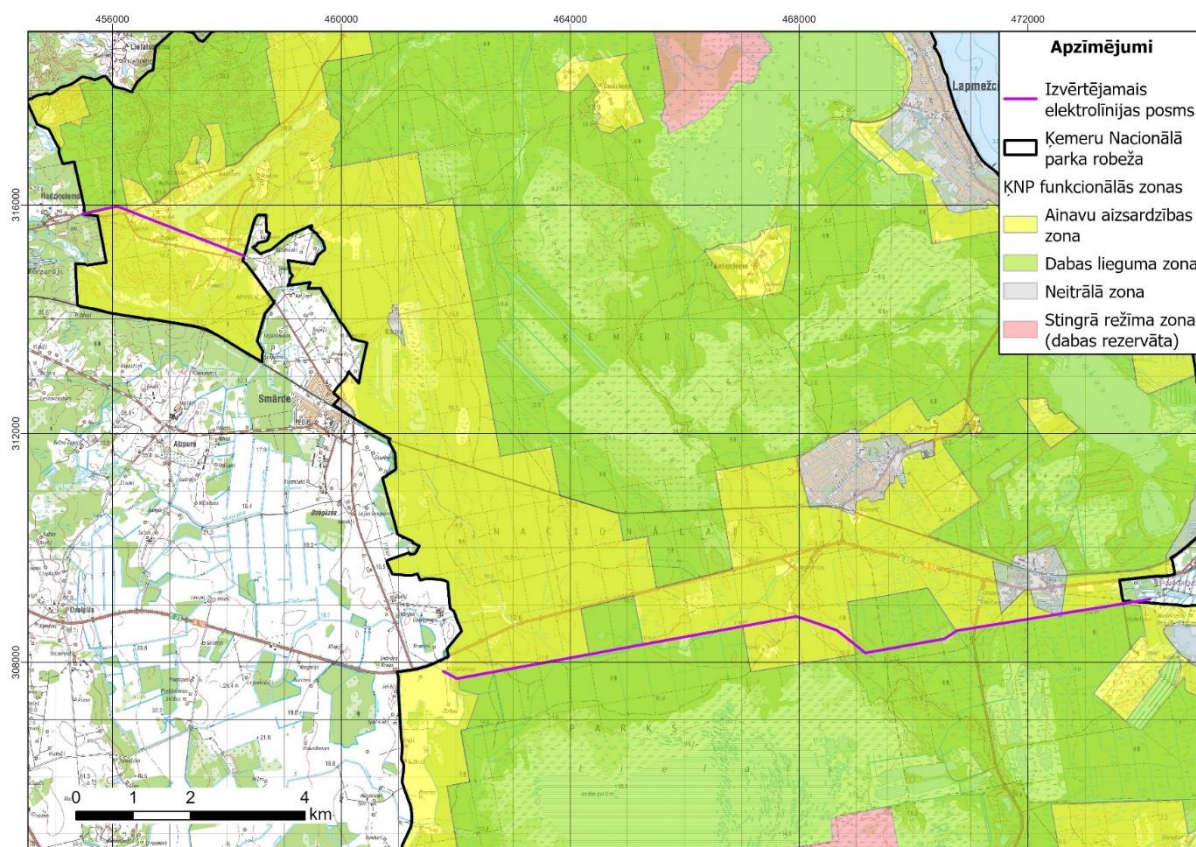
04.08.2023. (Anete Pošiva-Bunkovska, Gatis Eriņš, Santa Grandovska), laika apstākļi – mainīgs mākoņu daudzums, bez nokrišņiem, gaisa temperatūra +21 - +23 °C

Apsekošanā izmantota maršrutu metode, pārvietojoties pa elektrolīnijas trases dienvidu malu un tai pieguļošo mežaudzi, atsevišķos nogabalos izstaigāta teritorija līdz 50 m attālumam no trases malas, lai novērtētu biotopa kvalitāti un tam raksturīgo sugu klātbūtni.

Informācijas iegūšanai par putnu faunu teritorija apsekota 2023. gada 1. aprīlī, 2023. gada 7. aprīlī, 2023. gada 22. aprīlī, 2023. gada 5. jūnijā, 2023. gada 14. jūnijā; kopējais apsekošanas ilgums: aptuveni 35 stundas. Laika apstākļi – piemēroti apsekošanai un teritorijas izvērtēšanai atbilstoši atzinuma sniegšanas mērķim.”

Pētāmā teritorija atrodas ĶNP un šķērso tā ainavu aizsardzības zonu un dabas lieguma zonu (skat. 3. attēlu). Uz ziemeļiem no pētāmās teritorijas posma, kas atrodas ĶNP vidusdaļā,

ir melnā stārķa *Ciconia nigra* aizsardzībai 2008. gadā dibināts mikroliegums – mikrolieguma kods: 1625 (mikrolieguma dienvidu mala robežojas ar elektrolīnijas trasi).

3.attēls 330 kV elektropārvades elektrolīnijas šķērsojums ĶNP.

ĶNP dibināts 1997. gadā, tā platība 36 184 ha. Teritorijas izmantošanas un apsaimniekošanas nosacījumus regulē normatīvie akti – 30.05.2001. “Ķemeru nacionālā parka likums” (turpmāk tekstā – ĶNP likums) un 06.09.2016. Ministru Kabineta noteikumi “Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (turpmāk tekstā – IAIN). ĶNP likumā kā teritorijas dibināšanas mērķis minēts:

Nacionālais parks ir izveidots, lai saglabātu šīs teritorijas dabas, kultūrvēsturiskās un kurortoloģiskās vērtības, lai aizsargātu minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu veidošanās procesus, kā arī lai veicinātu nenoplicinošu saimniecisko darbību, dabas tūrismu un ekoloģisko izglītību.

ĶNP likumā definēts dabas lieguma zonas izveides mērķis (7. pants):

(1) Dabas lieguma zona izveidota, lai aizsargātu cilvēku darbības maz pārveidotas ekosistēmas, retu un izzūdošu sugu atradnes un retus biotopu veidus, kā arī izstrādātos kūdras karjerus un minerālūdeņu veidošanās procesus.

(2) Dabas lieguma zonā ir aizliegta tāda saimnieciskā darbība, kas traucē ekosistēmu dabisko attīstību, izņemot nacionālā parka individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos minētos gadījumus, kā arī darbības, kuru rezultātā tiek mainīta zemes lietošanas kategorija, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, upju dabiskā tecējuma, ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai.

Ainavu aizsardzības zonas izveides mērķis (9.pants):

Ainavu aizsardzības zona izveidota, lai aizsargātu tūrisma, atpūtas un izglītības resursus, minerālūdeņu veidošanās procesus, saglabātu dabas ainavu un kultūrainavu un samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas rezervāta un dabas lieguma zonām.

ĶNP kopš 2004. gada ir iekļauts Natura 2000 teritoriju tīklā (teritorijas kods LV0200200) kā C tipa teritorija (teritorija, kas noteikta ES nozīmes aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo

biotopu aizsardzībai). Teritorijas galvenie kvalificējošie biotopi¹ ir 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 91E0* Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), 91D0* Purvaini meži, 9080* Staignāju meži, 7110* Neskarti augstie purvi, 7210* Kaļķaini zāļu purvi ar dižo aslapi, 7230 Kaļķaini zāļu purvi, 6450 Palieņu zālāji, 6410 Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs, 3140 Ezeri ar mieturālgu augāju, 3160 Distrofi ezeri, 7140 Pārejas purvi un slīkšņas². ĶNP kā Natura 2000 teritorijas noteikšanas mērķa aizsargājamo biotopu un sugu pilns uzskaitījums norādīts likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (pieņemts 02.03.1993.) pielikumā “Latvijas Natura 2000 — Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts”.

ĶNP ir arī putniem nozīmīga vieta (apvieno kādreizējās putniem nozīmīgās vietas, kas aizņēma daļu ĶNP teritorijas, pašreizējās PNV robežas ir nedaudz lielākas par ĶNP teritoriju un ietver arī Lielupes kreisā krasta pļavas pie Kalnciema)³. PNV kvalificējošās sugas ir liels dumpis *Botaurus stellaris*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, sējas zoss *Anser fabalis*, niedru lija *Circus aeruginosus*, zivjērglis *Pandion haliaetus*, ormanītis *Porzana porzana*, mazais ormanītis *Porzana parva*, grieze *Crex crex*, dzērve *Grus grus*, dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria*, purva tilbīte *Tringa glareola*, upes zīriņš *Sterna hirundo*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, bikšainais apogs *Aegolius funereus*, vakarlēpis *Caprimulgus europaeus*, pelēkā dzilna *Picus canus*, melnā dzilna *Dryocopus martius*, vidējais dzenis *Dendrocopos medius*, baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, kā arī ūdensputni.

Pētāmā teritorija atrodas Piejūras zemienes Tīreļu līdzenumā⁴. Tajā atrodamas gan eolo nogulumu veidotas reljefa formas (kāpu komplekss), gan reljefa pazeminājumi, kuros ir purvi un pastāvīgi pārmitri meži. Elektrolīnijas trases austrumu daļa starp Brankciemu un autoceļu P101 atrodas līdzenumā, kuram raksturīgi pārmitri apstākļi, to šķērso vairāki meliorācijas grāvji. Mežaudzēs dominē jauktu koku audzes (parastais osis *Fraxinus excelsior*, melnalksnis *Alnus glutinosa*, āra bērzs *Betula pendula*, parastā egļe *Picea abies*, parastā priede *Pinus sylvestris*, parastā apse *Populus tremula*), augšanas apstākļu tipi lielākoties susinātie meža tipi - platlapju kūdreni, vietām šaurlapju āreņi, kā arī dabiski pārmitrie meža tipi - dumbrāji, slapjie damakšņi, un sausieņu meža tipa - damakšņa meži.

Informācija par aizsargājamajām vaskulāro augu, sēņu, sūnu un ķērpju sugām teritorijā iegūta no DDPS “Ozols”, kā arī apsekojumiem dabā, kuros lielākoties tika apstiprinātas DDPS “Ozols” atzīmētās atradnes, kā arī ievākti papildus dati par reto un aizsargājamo sugu atradnēm (identificētas retās un aizsargājamās vaskulāro augu sugas, kā arī sūnu, ķērpju, sēņu un bezmugurkaulnieku sugas, kas saistītas ar ekspertu kompetencē esošajiem biotopiem, piemēram, dabisko meža biotopu indikatorsugas). Pētāmajā teritorijā konstatētās aizsargājamās vaskulāro augu sugas saistītas gan ar atklātu vietu (zālāju, zāļu purvu, skrajmežu) biotopiem, gan ar meža biotopiem. Sūnu un ķērpju sugas saistītas ar dabiskiem meža biotopiem, kuros ir maz traucēts mikroklimats, pietiekams daudzums mirušās koksnes un mežaudze ilgstoši pastāvējusi bez būtiskiem antropogēniem traucējumiem.

Zālājiem un kaļķainiem zāļu purviem raksturīgās sugas uz elektrolīnijas trases sastopamas, jo tā tiek uzturēta atklāta ar krūmu ciršanu un frēzēšanu, taču optimāli apstākļi sugām būtu, ja nocirstais materiāls tiktu novākts un veģetācija pļauta ar novākšanu – regulāra materiāla atstāšana zemsedzē rada tās pakāpenisku eitrofikāciju, kā arī kūlas kārtā no nenopļautas zāles ar laiku samazina ziedaugu sēklu dīgšanu un jaunu indivīdu augšanu. Attiecībā uz sūnu un ķērpju sugām, kas saistītas ar dabiskiem mežu biotopiem, ietekmējošs faktors ir esošā elektrolīnijas trase, kas rada malas efektu – izgaismojums un vējš iekļūst mežaudzē un pasliktina pret mikroklimatu prasīgo sugu augšanas apstākļus. Lielākos

¹ Nosaukumi atbilstoši sarakstam, kas iekļauts VARAM 22.07.2016. rīkojuma Nr. 188 “Par ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikas apstiprināšanu” pielikumā <https://www.daba.gov.lv/lv/media/4524/download?attachment>

² Natura 2000 standarta datu forma, skatīta 21.11.2023.

<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0200200>

³ https://lob.lv/wp-content/uploads/2016/04/PNV-2004_87-88.pdf

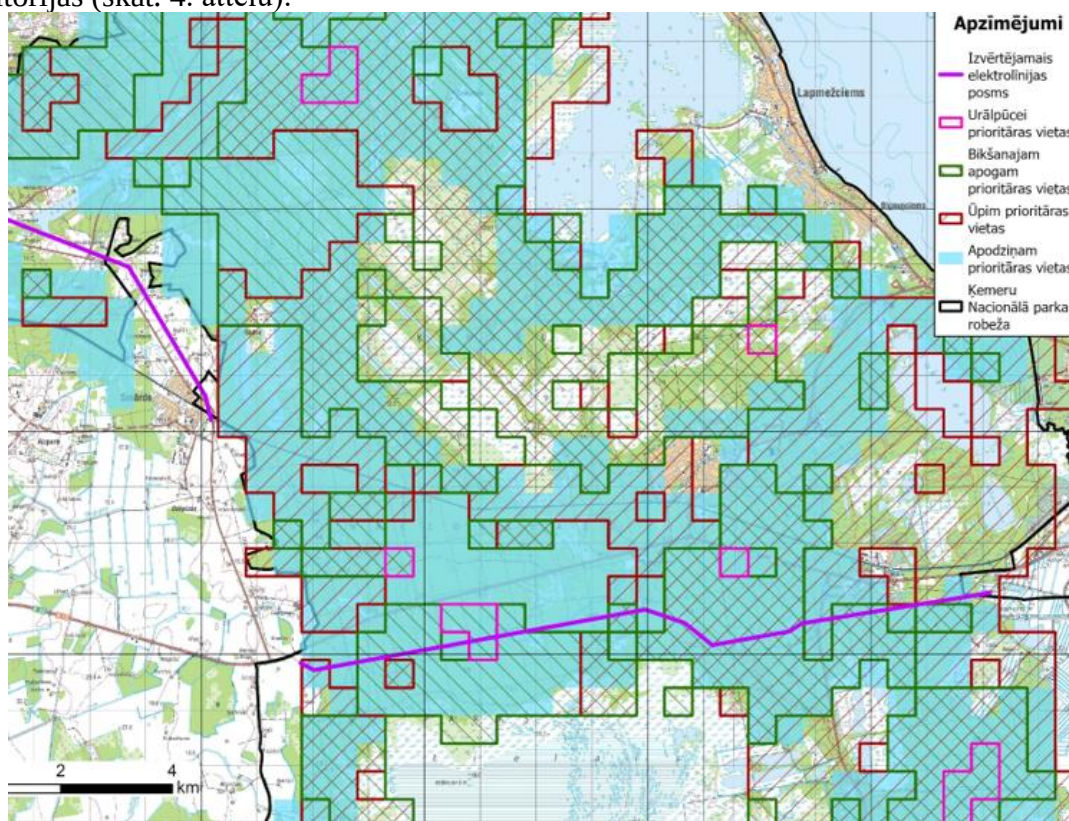
⁴ https://lv.wikipedia.org/wiki/T%C4%ABre%C4%BCu_l%C4%ABdzenums

daudzumos retās un aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas sastopamas dziļāk mežaudzē, taču atsevišķi eksemplāri saglabājušies arī uz kokiem trases malā (nereti vietās, kur tikai nesen ir veikta ciršana bīstamo koku novākšanai).

Teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugas (ĪAS I, II – atbilstoši Ministru Kabineta noteikumu pielikuma numuram)⁵, sugas, kam veidojams mikroliegums (MIK)⁶, kā arī reti sastopamās, dabisko meža biotopu indikatorsugas (DMB ind) un speciālistu sugas (DMB spec)^{7 8} atzīmētas tabulā (skatīt 2.pielikumu), grupējot alfabētiskā secībā pēc latīniskā nosaukuma⁹. Latvijas Sarkanajā grāmatā¹⁰ iekļautajām sugām norādīta SG kategorija. Sugu atradņu punkti attēloti kartēs. Kartēs attēlotas sugu atradnes no DDPS “Ozols” līdz 200 m attālumā no elektrolīnijas trases, lai atspoguļotu reto un aizsargājamo sugu sastopamību teritorijā, bet tabulā iekļautas sugas līdz 50 m attālumā no elektrolīnijas trases.

Pamatojoties uz “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (Avotiņš 2019) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē atrodas pūču sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

Daļa mežaudžu, kas ietilpst paredzētās darbības vietas teritorijā vai atrodas tās tiešā tuvumā, ir novērtētas kā bikšainā apoga, apodziņa, urālpūces un ūpja aizsardzībai prioritāras teritorijas (skat. 4. attēlu).

4.attēls Pūču sugu aizsardzībai nozīmīgas vietas paredzētās darbības vietā un apkārtnē

⁵ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 396, 14.11.2000. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu”

⁶ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 940, 18.12.2012. “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

⁷ Auniņš A. (red.) 2013. Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. precizēts izdevums. Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga. 350.-355.lpp

⁸ Meiere D., 2017. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās sēņu sugas Latvijā. Metodiskais materiāls. 88 lpp.

⁹ Primāri lietoti sugu nosaukumi atbilstoši normatīvajos aktos iekļautajiem sarakstiem; gadījumos, kad sugas zinātniskais nosaukums ir mainīts, tas dots iekavās.

¹⁰ Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: I - izzūdošās sugas; II - sarūkošās sugas; III - retās sugas; IV - maz pazīstamās sugas (LSG satur zinātnisko informāciju par sugu sastopamību, nenosaka aizsardzību normatīvo aktu līmenī)

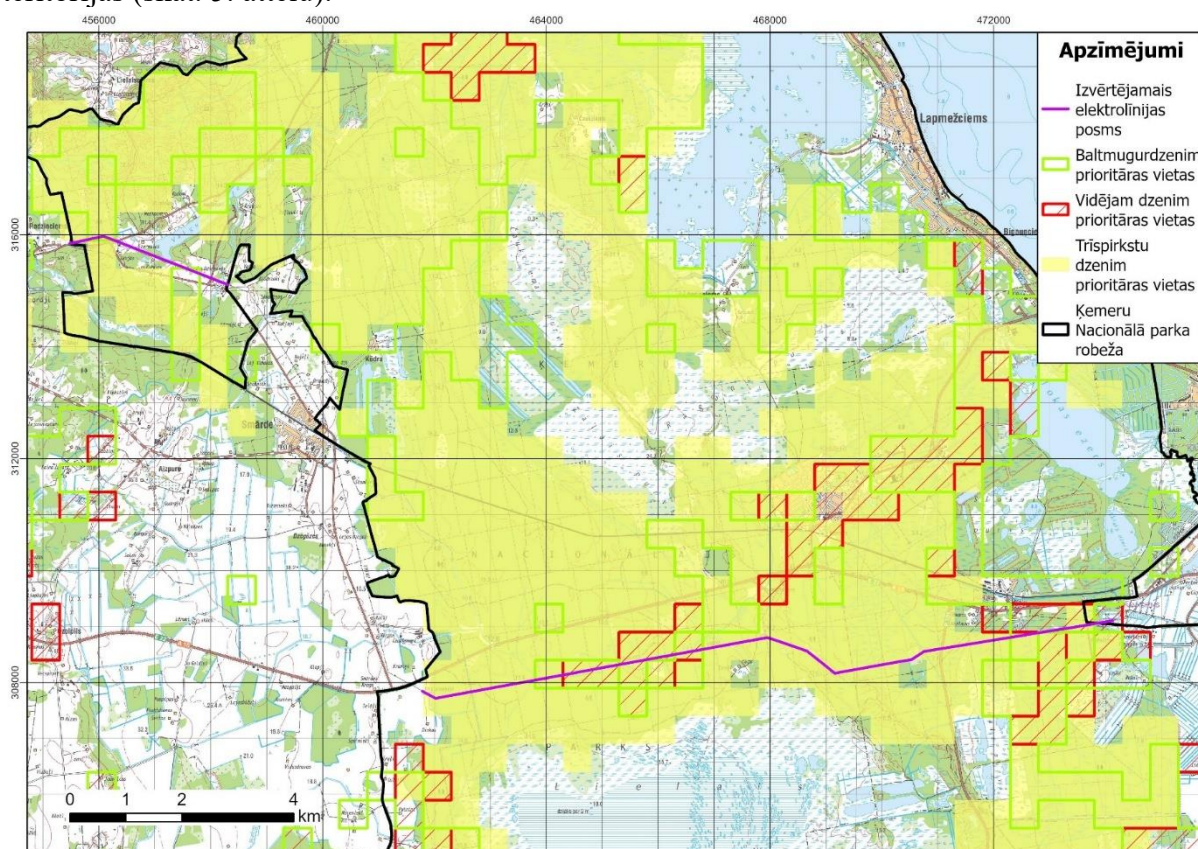
Līdz 500 m attālumā no paredzētās darbības vietas konstatēti vairāki vokalizējoši apodziņu tēviņi; sugas ligzdošana ir iespējama tiešā paredzētās darbības vietas tuvumā.

Elekrolīnijas trases ĶNP vidusdaļas posma apkārtnē ir zināmas vairākas regulāras ūpja ligzdošanas teritorijas; sugas ligzdošana ir teorētiski iespējama arī paredzētās darbības tiešā tuvumā.

Elekrolīnijas trases apkārtnē nav zināmu potenciālu ligzdojošu bikšainā apoga un urālpūces novērojumu. Neskatoties uz sugu ligzdošanai piemērotu biotopu sastopamību, bikšainā apoga un urālpūces ligzdošana tiešā paredzētās darbības vietas tuvumā ir maz iespējama.

Pamatojoties uz “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns” (Bergmanis u.c. 2021) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietā un tās tiešā apkārtnē atrodas īpaši aizsargājamo dzeņu sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

Daļa mežaudžu, kas ietilpst paredzētās darbības vietas teritorijā vai atrodas tās tiešā tuvumā, ir novērtētas kā trīspirkstu dzeņa, baltmugurdzeņa, vidējā dzeņa aizsardzībai prioritāras teritorijas (skat. 5. attēlu).

5.attēls Dzeņu sugu aizsardzībai nozīmīgas vietas paredzētās darbības vietā un apkārtnē

Paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā konstatēta vairāku pāru trīspirkstu dzeņu, baltmugurdzeņu, vidējo dzeņu, pelēkās dzilnas un melnās dzilnas iespējama un ticama ligzdošana.

Elekrolīnijas trases tuvumā (līdz 500 m attālumā) konstatētas vēl citas ar saimnieciskās darbības maz ietekmētām, dabiskām mežaudzēm saistītām putnu sugas: vistu vanags *Accipiter gentilis*, mežirbe *Tetrastes bonasia*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, meža balodis *Columba oenas*, ķīķis *Pernis apivorus*. Sezonāli visvēlāk ligzdojošās sugas ir meža balodis un ķīķis; šo sugu ligzdās mazuļi var būt konstatējami līdz pat augusta beigām.

Vietās, kur elektrolīnijas trases vietās izveidojušies mitri apstākļi, veģetācijā dominē parastās niedres un citas no paaugstināta mitruma režīma atkarīgas augu sugas, konstatēta vairāku dzērvju *Grus grus* pāru iespējama un ticama ligzdošana.

Elektrolīnijas trases ilgstošas apsaimniekošanas rezultātā ir izveidojušies apstākļi, kas ir piemēroti atklātā ainavā (tajā skaitā bioloģiski vērtīgos zālajos) ligzdojošām putnu sugām. Paredzētās darbības vietas teritorijā vai tās tiešā tuvumā konstatēta vairāku pāru brūno čakstu *Lanius colluria*, sila cīruļu *Lullula arborea*, vakarlēpju *Caprimulgus europaeus* un griežu *Crex crex* iespējama un ticama ligzdošana. Iepriekš minētās sugas ligzdo uz zemes vai krūmu zonā (brūnā čakste).

Elektrolīnijas trase aptuveni 520 m garumā robežojas ar melnā stārķa *Ciconia ciconia* ligzdošanas vietas aizsardzībai izveidotu mikroliegumu.

Mikroliegums melnā stārķa ligzdošanas vietas aizsardzībai izveidots 16.01.2008. (eksperts Jānis Ķuze) 21,8 ha platībā, 331. kvartāla 27., 30., 31., 32. nogabalos; 332. kvartāla 19., 20., 22., 23., 24., 27., 28., 29. nogabalos. Mikroliegumam nav noteikta buferzona.

Mikrolieguma teritorija izstaigāta bezlapu periodā, 2023. gada aprīlī. Melnā stārķa ligzda apsekojumu laikā netika konstatēta, tomēr visa mikrolieguma teritorija joprojām ir uzskatāma kā melnā stārķa ligzdošanai piemērota dzīvotne. Saskaņā ar pieejamo informāciju (mikrolieguma izveidošanas dokumentācija), vēsturiskā melnā stārķa ligzdošanas vieta ir atradusies mikrolieguma centrālajā daļā; mikrolieguma izveidošanas eksperta atzinumā nav norādītas precīzas ligzdas koordinātes vai ligzdas koks un citi ar ligzdas novietojumu saistīti parametri.

Informācija par Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē konstatētajām īpaši aizsargājamām putnu sugām un to aizsardzības statusu iekļauta 3.pielikumā.

Nozīmīgākās dabas vērtības pētāmajā teritorijā saistītas ar aizsargājamajiem mežu biotopiem, it īpaši biotopu 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, kā arī pārmitro mežu biotopiem 9080* Stagnāju meži, 91D0* Purvaini meži un 91E0* Aluviāli meži (aluviāli palieņu un krastmalu meži). Vietā, kur trase šķērso kāpu grēdu, sastopams biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas. Mazākās platībās pētāmajā teritorijā atrodami arī biotopi 9020* Veci jaukti platlapju meži, 9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži un 9160 Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži). Lielākoties biotopi labas līdz izcilas kvalitātes, sevišķi teritorijās, kas pēdējās desmitgadēs nav mežsaimnieciski ietekmētas un kurās meža biotopi veido konsolidētas platības; sastopamas biotopiem raksturīgās struktūras (mirusī koksne, bioloģiski veci koki, mitrajos biotopos – raksturīgais mikroreljefs), dabisko meža biotopu indikatorsugas un speciālistu sugas. Atzinuma ietvaros nav vērtēta konkrēto biotopu poligonu atbilstība Latvijā aizsargājamajiem meža biotopiem, jo ĶNP kā Natura 2000 teritorijā vienādi aizsardzības nosacījumi attiecas uz visiem ES nozīmes biotopiem. Meža biotopu platības, kuras skar paredzētā darbība, iekļautas 1. tabulā

Meža biotopu platības, kuras skar paredzētā darbība

1.tabula

Biotopa kods	Iznīcināmā platība 5m zonā gar trasi, ha	Pārvirzītā malas efekta platība, ha	Kopā negatīvi ietekmētā platība	% no platības ĶNP ¹¹	Aizsardzības stāvoklis Latvijā ¹²
2180	0.56	0.36	0.92	0.05	U1
9010*	1.08	1.21	2.29	0.06	U2
9020*	0.14	0.24	0.38	0.05	U2
9050	0.53	0.5	1.03	0.13	-
9080*	0.33	0.39	0.72	0.04	U2
9160	0.22	0.25	0.47	0.50	U1
91D0*	0.41	0.4	0.81	0.04	U1
91E0*	0.66	0.85	1.51	0.23	U1
Kopā	3.93	4.2	8.13		

Tā kā elektrolīnijas trase ilgstoši pastāvējusi kā atklāts koridors, kas tiek uzturēts bez apauguma, vairākās vietās izveidojušies augšanas apstākļi, kas labvēlīgi atklāto teritoriju biotopiem – ĶNP vidusdaļas posma rietumu galā uz trases atrodas biotops 2320 Piejūras zemiensmilšainu līdzenumu sausi virsāji, savukārt vidus un austrumu daļā sastopama kaļķainiem zāļu purviem un periodiski izžūstošiem zālājiem raksturīga veģetācija, tai skaitā DDPS “Ozols” reģistrēts biotops 6410 Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs pētāmā posma austrumu galā. Biotops apsaimniekots līdz ar trasi, ik pēc pāris gadiem cērtot krūmus un frēzējot zemsedzi. Trases posmā pie Valguma ezera DDPS “Ozols” atzīmēts biotops 6510 Mēreni mitras pļavas; biotops ir apsaimniekots kā pastāvīgais zālājs, bet apsekojuma sezonā bija pļauts ar siena atstāšanu uz lauka.

Vēršupīte trases šķērsojuma vietā atbilst ES nozīmes aizsargājamā tekošu saldūdeņu biotopa 3260 Upju straujteces un dabiski upju posmi 2. variantam, atsevišķos posmos arī 1. variantam; pēc atzinuma autoru rīcībā esošas informācijas, biotopa apsekojums ir veikts un kartējums ir sagatavots ĶNP dabas aizsardzības plāna izstrādes ietvaros un tiks iesniegts DDPS “Ozols”, līdz ar to šī atzinuma ietvaros atkārtoti nav veikts.

Pētāmajā teritorijā atsevišķos tās posmos atrodas lielu dimensiju koki, tai skaitā atbilstoši dižkoku vai potenciālo dižkoku (90% no minimālā dižkoka apkārtmēra) kritērijiem. Visvairāk šādu koku ir trases posmā pie Valguma ezera, tā rietumu daļā, kur atrodas mežaudze ar lielu dimensiju priedēm *Pinus sylvestris*.

Lielākajai daļai pētāmajā teritorijā atrodamo mežu biotopu (izņemot 2180 Mežainas piejūras kāpas) to labvēlīga aizsardzības statusa uzturēšanai nepieciešams ilglaicīgiem mežiem raksturīgais neiejaukšanās režīms, tai skaitā stabils mikroklimats, ko nodrošina mežam raksturīgā koku paaudžu nomaiņa ar nelielu atvērsumu dinamiku (McCarthy, 2001). Meža biotopi augstu dabiskuma pakāpi un sugu daudzveidību sasniedz, ja tos iespējami mazāk ietekmē fragmentācija, kura rada malas efektu (Moen and Jonsson, 2003). Pārmitro meža biotopu uzturēšanai labvēlīgā aizsardzības stāvoklī jānodrošina arī tiem piemērots hidroloģiskais režīms, kas saistīts gan ar mežaudzēm raksturīgo pastāvīgi mitro mikroklimatu, gan raksturīgās mežaudzes struktūras uzturēšanu (Ikauniece, 2017). Biotopam 2180 Mežainas piejūras kāpas nepieciešama tā dabiskā reljefa saglabāšana, kā arī skraja mežaudze ar izgaismotu zemsedzi, kas rada piemērotus apstākļus biotopam tipiskajām sugām un veicina dabisko atjaunošanos ar priedēm (Ikauniece, Laime, 2017).

¹¹ Aprēķiniem izmantota DDPS “Ozols” esošo biotopu platība, uz 17.10.2023.

¹² Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes dzīvotņu (biotopu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā 2013.-2018. <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5696/download?attachment U1 nelabvēlīgs-nepietiekams, U2 nelabvēlīgs-slikts>

Atklātu vietu biotopiem – virsājiem un zālājiem – labvēlīgus aizsardzības apstākļus nodrošina piemērota uzturēšana; biotopam 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji tas ir regulārs zemsedzes traucējums, kas veicina viršu atjaunošanas un kokaugu nomākšanu, bet zālāju biotopiem – zāles pļaušana ar novākšanu, kas nodrošina optimālu barības vielu apriti un piemērotus apstākļus sēklu dīģšanai, kā arī neļauj zālājam aizaugt ar kokiem un krūmiem.

Īpaši aizsargājamās putnu sugas iedalāmas divās grupās – ar dabiskiem mežiem saistītās un atklātu vietu sugas. Īpaši aizsargājamo dzeņu sugu ligzdošanai un barošanās vajadzībām īpaši nozīmīga ir mirusī koksne, kas koncentrēta ES nozīmes mežu biotopu teritorijā. Ar dabiskiem mežiem raksturīgu mežaudzes struktūru, veciem un dobumainiem kokiem u.c. mazskartām mežaudzēm raksturīgiem elementiem saistītās sugas ir vistu vanags, mežzirbe, mazais mušķērājs, meža balodis, ķīķis. Melnajam stārķim ligzdošanai nepieciešams ne tikai mežs ar ligzdai piemērotiem kokiem un mežaudzes struktūru, bet arī iespējami netraucēta teritorija ligzdošanas laikā. Atklātu vietu sugām – brūnajai čakstei, sila cīrulim, vakarlēpim, griezei – nepieciešams ligzdošanas sezonā netraucēta zemsedze, jo tās ligzdo uz zemes vai krūmos (brūnā čakste).

Lai izvērtētu plānotās darbības ietekmi uz ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem, aprēķināts iespējamais biotopu platības samazinājums, ja darbība tiktu realizēta pilnībā, proti, izcērtot un uzturot ar frēzēšanu 5 m platu joslu, kas paplašina pašreizējo stigu uz dienvidu pusi (skatīt 1. tabulu) Aprēķiniem precizēti biotopu poligoni gar stigas malu, izmantojot ortofoto un koku vainagu augstuma kartes (DDPS “Ozols” esošie biotopu poligoni dažās vietās zīmēti arī esošās stigas teritorijā). Aprēķināta arī atmežojamā platība (meža nogabalu platība 5 m zonā pētāmajā teritorijā), kas ir 6,0 ha. Papildus tieši ietekmētajai platībai, kurā meža biotopi tiek iznīcināti, nocērtot kokaugus un pārveidojot zemsedzi, aprēķināta arī platība, kurā varētu izpausties malas efekts. Pieņemot, ka malas efekts sniedzas līdz 50 m dziļi mežaudzē (Murcia, 1995), izveidots 5 m buferis aiz šīs zonas jeb platība, uz kuru pārvietotos malas efekts, ja meža mala tiktu pārvietota (skat. 2. tabulu). Kopā iznīcināmā biotopu platība paredzētās darbības realizācijas gadījumā būtu 3,93 ha, pārvirzītā malas efekta platība – 4,2 ha, kopā 8,13 ha. Papildus aprēķinos var ņemt vērā, ka, realizējot paredzēto darbību, mežaudzes, kas šobrīd nav ES nozīmes aizsargājamie biotopi, bet atrodas KNP dabas lieguma zonā, trases malai pieguļošajā platībā par tādām nākotnē nekļūs, šādu mežaudžu platība 0,67 ha.

Attiecībā uz retajām un aizsargājamajām sugām, kas saistīta ar izpētes teritorijā esošajiem un atzinuma ietvaros izvērtētajiem biotopiem, tās var iedalīt sugās, kuras paredzētā darbība ietekmēs nelabvēlīgi, sugās, kuras šī darbība ietekmē neitrāli vai minimāli negatīvi, kā arī sugās, kuras paredzētā darbība ietekmēs pozitīvi (skat. 2. tabulu).

Izpētes teritorijā konstatētās sugas pēc sagaidāmās paredzētās darbības ietekmes uz tām.

2. tabula.

Sagaidāma negatīva ietekme	Sagaidāma neitrāla vai nedaudz negatīva ietekme	Sagaidāma pozitīva ietekme
Pumpurainā akrokordija <i>Acrocordia gemmata</i>	Zeilera plakanstaipeknis <i>Diphasiastrum x zeilerii</i>	Buksbauma grīslis <i>Carex buxbaumii</i>
Sīkpunktainā artonija <i>Arthonia byssacea</i>	Gada staipeknis <i>Lycopodium annotinum</i>	Baltijas dzegužpirkstīte <i>Dacytorhiza baltica</i>
Kakpēdiņu artonija <i>Arthonia leucopellea</i>	Vālišu staipeknis <i>Lycopodium clavatum</i>	Fuksa dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza fuchsii</i>
Kastaņbrūnā artonija <i>Arthonia spadicea</i>	Naktsvijole <i>Platanthera spp.</i>	Ošu pļavraibenis <i>Euphydryas maturna</i>
Palu grīslis <i>Carex paupercula</i>	Smalklapu vīķis <i>Vicia tenuifolia</i>	Jumstiņu gladiola <i>Gladiolus imbricatus</i>

Sagaidāma negatīva ietekme	Sagaidāma neitrāla vai nedaudz negatīva ietekme	Sagaidāma pozitīva ietekme
Lapkoku svečtursēne <i>Clavicornia (Artomyces) pyxidata</i>		Odu gimnadēnija <i>Gymnadenia conopsea</i>
Meža auzene <i>Festuca altissima</i>		Bezdelīgactiņa <i>Primula farinosa</i>
Apdzira <i>Huperzia selago</i>		
Gludkausiņa jungermannija <i>Jungermannia leiantha</i> (Lancetiskā knābjkausiņa <i>Liochlaena lanceolata</i>)		
Spožā skudra <i>Lasius fuliginosus</i>		
Dižegļu lekanaktis <i>Lecanactis abietina</i>		
Maigā mīkstpore <i>Leptoporus mollis</i>		
Dakšveida mecgērija <i>Metzgeria furcata</i>		
Lielais asmalis <i>Peltis grossa</i>		
Zvīņainā telotrēma <i>Thelotrema lepadinum</i>		

- 1) Sugas, kurām sagaidāma negatīva ietekme, ir saistītas ar dabiskajiem meža biotopiem, tās ilgstoši spēj pastāvēt un vairoties apstākļos, kuri pietuvināti meža dabiskajiem procesiem, tai skaitā sugām nepieciešams substrāts (bioloģiski veci koki un/vai miruši koksne), stabils mikroklimats un malas efekts rada negatīvu ietekmi.
- 2) Sugas, uz kurām ietekme būs neitrāla vai nedaudz negatīva, saistītas ar mežiem, taču spēj adaptēties saimnieciskās darbības ietekmei, indivīdu vitalitātes samazinājums var būt īslaicīgs.
- 3) Sugas, uz kurām paredzētajai darbībai būs pozitīva ietekme, ir ar atklātajām teritorijām saistītās vaskulāro augu sugas, kurām trases paplašināšana palielinās pieejamo dzīvotnes platību ar piemērotiem izgaismojuma un veģetācijas apstākļiem vai arī platību, kas izmantojama kā barošanās biotops (bezmugurkaulniekiem).

Kā redzams 2.tabulā, pārsvarā teritorijā konstatētās retās un aizsargājamās sugas saistītas ar dabiskiem mežiem un uz tām sagaidāma negatīva ietekme, taču vairākas retas un ĶNP tipiskas sugas (piem., bezdelīgactiņa, jumstiņu gladiola, odu gimnadēnija) paredzētās darbības rezultātā iegūtu papildu dzīvotnes platību.

Paredzētās darbības teritorijā atrodas arī divi dižkoki (parastās priedes) posmā pie Valguma ezera un viens dižkoks (parastā priede) ĶNP vidusdaļas posma rietumu galā, kā arī trīs potenciālie dižkoki (parastās priedes) posmā pie Valguma ezera.

Kā viena no paredzētās darbības ietekmēm jāmin arī invazīvo sugu izplatība, pa trasi pārvietojoties tehnikai, šī ietekme gan var būt arī trases ikdienas uzturēšanas laikā, taču būtu jāņem vērā un jāveic pasākumi invazīvo sugu izplatības samazināšanai. Sevišķi apdraudējumu rada vairāku invazīvo sugu (Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskii*, dižsūrenes *Reynoutria sp.* Kanādas zeltgalvīte *Solidago canadensis*) audze pētāmā posma austrumu galā, vietām invazīvās sugas (Kanādas zeltgalvīte, vārpainā korinte *Amelanchier spicata*, sīkziedu sprigane *Impatiens parviflora*, puķu sprigane *Impatiens glandulifera*) sastopamas arī citur pētāmajā teritorijā.

Kā nozīmīgākais meža biotopus apdzīvojošo īpaši aizsargājamo putnu sugu ietekmējošais faktors tiek minēta mežizstrāde, kuras laikā var tikt fiziski iznīcinātas putnu ligzdas un to

mazuļi, vai dzīvotņu fragmentācijas rezultātā samazinās piemērotas dzīvotnes platība un ligzdošanas iecirkņa kvalitāte (Avotiņš 2019, Bergmanis u.c. 2021). Tāpat tiek norādīta antropogēnas izcelsmes trokšņa radītā traucējuma negatīvā ietekme (Avotiņš 2019, Bergmanis 2019).

Melnais stārķis visjutīgākais pret traucējumiem ir ligzdošanas sezonā – īsi pirms olu dēšanas, olu dēšanas laikā un inkubācijas periodā, kā arī periodā, kad ligzdā ir mazi mazuļi. Šajā laikā antropogēnas izcelsmes traucējumi var izraisīt nesekmīgu ligzdošanu.

Kā ir uzsvērts dzeņu un pūču sugu aizsardzības plānos (Bergmanis u.c. 2021, Avotiņš 2019), negatīva ietekme uz dzeņu un pūču ligzdošanu ir traucējumam un to ligzdu neapzinātai iznīcināšanai, veicot mežsaimniecisko darbību putnu ligzdošanas laikā. Tiešs dzeņu un pūču sugu dzīvotnes apdraudošs faktors ir mežaudzes nociršana atjaunošanas cirtē vai dzīvotnes iznīcināšana, kad tā kļūst nepiemērota īpaši aizsargājamo sugu vajadzībām cita veida ciršu rezultātā.

Uz zemes vai krūmos ligzdojošās sugas negatīvi ietekmējošs faktors ir pārvietošanās ar tehniku, krūmu ciršana un to sakņu frēzēšana ligzdošanas laikā.

Izvērtējot paredzamās darbības ietekmes būtiskumu uz teritorijā konstatēto reto un aizsargājamo sugu un ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli ĶNP, kā arī reģionālā un nacionālā mērotā, var secināt, ka:

1) Paredzētās darbības rezultātā tiks iznīcinātas ES nozīmes aizsargājамie meža biotopi 3,93 ha platībā, kā arī radīta negatīva ietekme uz vēl ~4,2 ha lielu meža biotopu platību, kā arī palielināta fragmentācijas ietekme uz teritorijā esošo meža masīvu;

2) Paredzētās darbības rezultātā ies bojā tādu aizsargājamo sugu indivīdi, kas saistītas ar dabiskos meža biotopos sastopamām struktūrām, kuras tie izmanto par dzīvotni, samazināsies šīm sugām pieejamo substrātu apjoms, kā arī negatīvu ietekmi atstās mikroklimata izmaiņas trases paplašināšanas rezultātā;

3) Attiecībā uz atsevišķām sugām iespējama paredzētās darbības pozitīva ietekme, paplašinot to dzīvotņu vai barošanās vietu platības;

4) Nav paredzama paredzētās darbības paliekoša būtiska negatīva ietekme uz ES nozīmes aizsargājamiem tekošu saldūdeņu biotopiem, jo sagaidāms, ka pēc traucējumiem – trases paplašināšanas un periodiskas uzturēšanas darbiem, atjaunosies gan krastu veģetācija, gan gultnes struktūra un hidromorfoloģija;

5) Kopējā iznīcināmā un negatīvi ietekmētā ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu platība līdz ar aizsargājamajām sugām, kas tajos konstatētas un atkarīgas no to aizsardzības stāvokļa, ir uzskatāma par būtiski negatīvu ietekmi uz Ķemeru Nacionālā parka dabas vērtībām, kā arī par vidēji būtisku negatīvu ietekmi uz aizsargājamo biotopu un sugu stāvokli reģionālā mērogā. Ņemot vērā skarto platību attiecību pret biotopu platībām Latvijā, kas sastāda procenta simtdaļas vai tūkstošdaļas, ietekme uzskatāma par nebūtisku nacionālā un boreālā reģiona mērogā.

6) Elektrolīnijas trases paplašināšanas rezultātā paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē būtiski nepalielināsies fragmentācija, kas var potenciāli negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanu (Strazds, Ķerus 2017). Nebūtiski samazināsies ar mežu biotopiem saistītu putnu sugu ligzdošanas un barošanās biotopu platība; ligzdošanas teritorijas kvalitāte. Pēc koku nociršanas tos neizvācot, miruši koksne būs piemērota barošanās vieta īpaši aizsargājamām dzeņu sugām. Veicot paredzēto darbību putnu ligzdošanas sezonā, iespējama būtiska negatīva ietekme uz ligzdojošo putnu indivīdiem un populācijām lokālā mērogā.

Tā kā paredzētās darbības mērķis ir saistīts ar sabiedrības drošības apsvērumiem (elektroapgādes nepārtraukta nodrošināšana), izvērtētas iespējas, kā samazināt paredzētās darbības ietekmi līdz tādām līmenim, kas būtu savienojams ar ĶNP aizsardzības interesēm un biotopu un sugu labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanu:

- 1) Kā galvenais instruments ietekmes samazināšanai izvirzīta pieeja neveikt mežaudžu daļu nociršanu un zemsedzes frēzēšanu visā trases garumā 5 m joslā, bet gan selektīvi izvērtēt, kuri koki šajā joslā pēc augstuma var apdraudēt elektrolīnijas vadus un vai nu tos nocirst, atstājot mežaudzē kokus, kuru diametrs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla sasniedz 25 cm

sausieņu un susināto mežu augšanas apstākļu tipos vai 20 cm slapjainu augšanas apstākļu tipos, vai arī samazināt koku augstumu, kā rezultātā koks vai nu turpina augšanu vai kļūst par stumbeni, kas piemērots atsevišķu reto sugu dzīvotnēm. Nocērtot atsevišķus mežaudzes 1. stāva kokus, saglabājams pamežs un paauga, kas ļautu maksimāli samazināt negatīvo ietekmi uz stabilu mikroklimatu mežaudzē. Ņemot vērā, ka elektrolīnija orientēta rietumu-austrumu virzienā un paplašināmā daļa ir vērsta pret ziemeļiem, sagaidāms, ka lielo koku vainagu zudums atstās negatīvu ietekmi, taču ne tādā mērā kā tas notiktu dienvidu ekspozīcijas meža malā (Matlack and Litvaitis, 1999). Trases posmi, kuros var izmantot selektīvo pieeju lielo koku ciršanai biotopu platībās, attēloti kartēs. Tādējādi pēc paredzētās darbības tuvāko 10-20 gadu laikā būtu nodrošināts neiejaukšanās režīms tālākajā meža biotopu attīstībā un paredzētā darbība nevis iznīcinātu, bet negatīvi ietekmētu šīs biotopu platības (attiecībā uz dažām sugām, kurām nepieciešama mirusī koksne kā barošanās vai augšanas substrāts, ietekme būtu pat pozitīva – piemēram, dzeņveidīgie, saproksilofāgās vaboles, uz kritālām augošās sūnas un sēnes, kā gludkausiņa jungermannija u.c. pieguļošajās teritorijās atrodamās sugas). Individuālu koku izvērtēšana veicama kopā ar sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu, atzīmējot saglabājamās, cērtamos vai saīsināmos kokus.

- 2) Tā kā trases malā atrodas arī mežaudzes, kurās koki ekoloģisko apstākļu dēļ (ar barības vielām nabadzīgi, pārmitri apstākļi) var nerasniegt augstumu, kurā tie apdraud elektrolīniju, šajos posmos ieteicams neveikt ciršanu vispār, ik pēc pāris gadiem novērtējot koku augstumu un izvērtējot to bīstamību. Orientējoši mežaudžu augšanas apstākļu tipi, kuros izmantojama šāda pieeja, ir purvājs Pv, viršu kūdrenis Kv, dumbbrājs Db.
- 3) Platībās, kurās neatrodas ES nozīmes aizsargājamie mežu biotopi, bet ir sastopamas aizsargājamas vaskulāro augu sugas vai virsāju biotops 2320, kuram nepieciešama atklāta teritorija, pieļaujama un pat vēlama trases paplašināšana par 5 m, tādējādi palielinot sugu augtenes un virsāju biotopa platību. Attiecīgie posmi norādīti kartēs, kopējā palielinātā augtenes platība retajām un aizsargājamajām sugām orientējoši 0,57 ha, virsāju biotopam 0,24 ha. Posmos, kur uz trases atrodamas šādas augu sugas, bet pieguļošās mežaudzes ir aizsargājami meža biotopi, par prioritāti izvirzīta biotopu saglabāšana un izmantojama selektīvās ciršanas metode.
- 4) Nav pieļaujama dižkoku preventīva ciršana un nav vēlama potenciālo dižkoku preventīva ciršana. Šie koki pietiekami regulāri jāapseko, lai izvērtētu koku vitalitāti un tikai galējas nepieciešamības gadījumā lemtu par to nociršanu. Tāpat nav vēlama preventīva trases paplašinājuma joslā augošo ozolu *Quercus robur*, kuru caurmērs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla pārsniedz 50 cm, ciršana. Ozolu dzīves ilgums un to noturība pret izgāšanos vai nolūšanu būtiski samazina gaisvadu elektrolīnijas apdraudējumu. Šie koki, līdzīgi kā dižkoki un potenciālie dižkoki regulāri jāapseko, lai izvērtētu koku vitalitāti.
- 5) Gaisvadu elektrolīnijas trases šķērsojuma vietās ar Vēršupīti, vismaz 10 m zonā gar upes krastiem, lai novērstu krastu eroziju un suspendēto daļiņu ienesi upē, koku un krūmu novākšana veicama ar rokas darba instrumentiem un nav pieļaujama veģetācijas frēzēšana.
- 6) Invazīvo sugu izplatības samazināšanai darbi jāplāno tā, lai tehnika virzītos virzienā uz invazīvo sugu audzēm un pēc tam – uz piebraucamajiem ceļiem, nevis no invadētajām vietām uz neskartām trases teritorijām (principu vēlams ievērot arī ikdienas uzturēšanas darbos). Invazīvo sugu izplatības posmi attēloti kartēs.
- 7) Ievērojot piesardzības principu attiecībā uz traucējumu īpaši aizsargājamajām putnu sugām, plānotā saimnieciskā darbība (elektrolīnijas trases paplašināšana, koku un krūmu apauguma novākšana) KNP vidusdaļā esošajā elektrolīnijas posmā nav veicama no 1. februāra līdz 31. augustam. Sezonālais ierobežojumu periods pilnībā ietver periodu, kurā Latvijā mežos ligzdojošo putnu ligzdās ir iespējamās olas vai lidotspēju nerasnieguši mazuļi. Sezonālais ierobežojums arī nodrošina netraucētu jauno putnu uzturēšanos ligzdošanas teritorijā jau pēc lidotspējas sasniegšanas (ūpis).
- 8) Ievērojot piesardzības principu, plānotā saimnieciskā darbība (elektrolīnijas trases paplašināšana, koku un krūmu apauguma novākšana) Valguma ezera apkārtnē esošajā

elektrolīnijas posmā nav veicama no 1. marta līdz 31. jūlijam. Sezonālais ierobežojumu periods pilnībā ietver periodu, kurā varētu tikt negatīvi ietekmētas paredzētās darbības vietā un tās tiešā apkārtnē konstatētās Latvijā īpaši aizsargājamās putnu sugas.

- 9) Elektrolīnijas turpmākā uzturēšana (regulāra krūmu ciršana un frēzēšana ik pēc 4 gadiem) ir veicama ārpus putnu ligzdošanas sezonas, iepriekš norādītajos termiņos dažādos elektrolīnijas posmos. Elektrolīnijas uzturēšana ilgtermiņā nodrošinās labvēlīgus ligzdošanas un barošanās apstākļus ar atklātām platībām saistītām Latvijā īpaši aizsargājamām putnu sugām. Rekomendācijas iespējamās ietekmes samazināšanai uz ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem ir uzskatāmas kā labvēlīgas arī ietekmes mazināšanai mežos ligzdojošajām īpaši aizsargājamām putnu sugām.

Paredzētās darbības Sākotnējā izvērtējuma ietvaros saņemta Valsts meža dienesta Centra virsmežniecības 2024. gada 20. maija vēstule Nr. CVM.5-5/536 "Par 330 kV trases paplašināšanu", kurā iekļauta sekojoša informācija un viedoklis:

1. Saskaņā ar Meža valsts reģistra (turpmāk - MVR) datiem, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 90800050017 331. un 332. kvartālā izveidots mikroliegums Latvijā īpaši aizsargājamai putnu sugai melnajam stārķim *Ciconia nigra*. Vadoties pēc 2012.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" 37.punkta, mikroliegumos, kas izveidoti mežos ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai, aizliegta jebkāda veida darbība, kas ir pretrunā ar mikrolieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem, iznīcina vai traucē attiecīgo īpaši aizsargājamo sugu, bojā tās biotopu;
2. Darbus veikt saskaņā ar ekspertu - Anetes Pošivas-Bunkovskas, Gata Eriņa un Gaida Grandāna 01.12.2023. atzinumā norādītajiem nosacījumiem;
3. MVR datos informācija par īpaši aizsargājamiem meža iecirkņiem un bioloģiski vērtīgām mežaudzēm (Ministru kabineta noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (18.12.2012.)) paredzētās darbības vietā nav reģistrēta;
4. Ievērot ugunsdrošības pasākumus Valsts meža dienesta izsludinātajā ugunsbīstamajā periodā un ārpus tā (Ministru kabineta noteikumi Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi", 19.04.2016.);
5. Atmežošana veicama saskaņā ar Meža likuma 41.pantu un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 384 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi”;
6. Tehnikas novietošanai un būvmateriālu novietošanai neveidot laukumus mežaudzēs un dabisko ūdensteču tiešā tuvumā, ja nav projektēta to ierīkošana;
7. Būvniecības darbu veikšanas procesā nepieļaut paliekošo vai līdzās esošo koku bojāšanu un sakņu kakla apbēršanu ar grunti/ausni vai izrautajiem celmiem. Pēc darbu pabeigšanas savākt visus būvniecības laikā radušos atkritumus

Paredzētās darbības Sākotnējā izvērtējuma ietvaros saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes Rīgas reģionālās administrācijas 2024. gada 23. maija vēstule nr. 3-27/3156/2024-N "Par 330 kV gaisvadu elektrolīnijas Nr.524 Tume – Imanta trases paplašināšanu", kurā iekļauta sekojoša informācija un viedoklis:

"Administrācija iepazinās ar iesniegtajiem dokumentiem un secināja, ka:

1. Par tieši šādu darbību Administrācija jau sniedza viedokli savā 2021. gada 26. jūlija vēstulē Nr. 3.27/4199/2021-N, kurā norādīja, ka neatbalsta trases paplašināšanu no 13 līdz 18 m.
2. Saskaņā ar Ķemeru Nacionālā parka likuma 1. un 2. pielikumu elektropārvades līnija šķērso Ķemeru Nacionālā parka dabas lieguma un ainavu aizsardzības zonas. Trases paplašināšana galvenokārt plānota dabas lieguma zonā.
3. Saskaņā ar Ķemeru Nacionālā parka likuma 9. pantu ainavu aizsardzības zona izveidota, lai aizsargātu tūrisma, atpūtas un izglītības resursus, minerālūdeņu veidošanās procesus,

saglabātu dabas ainavu un kultūrainavu un samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas rezervātu un dabas lieguma zonām. Turpat saskaņā ar 7. pantu dabas lieguma zona izveidota, lai aizsargātu cilvēku darbības maz pārveidotas ekosistēmas, retu un izzūdošu sugu atradnes un retus biotopu veidus, kā arī izstrādātos kūdraz karjerus un minerālūdeņu veidošanās procesus. Tajā ir aizliegta tāda saimnieciskā darbība, kas traucē ekosistēmu dabisko attīstību, izņemot nacionālā parka individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos minētos gadījumus, kā arī darbības, kuru rezultātā tiek mainīta zemes lietošanas kategorija, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, upju dabiskā tecējuma, ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai.

4. Atbilstoši iesniegumam pievienotajiem dokumentiem, paredzētās darbības rezultātā jāatmežo vairāk kā 5 ha meža, to nocērtot.
5. Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" esošo informāciju, teritorijā, kur paredzēta līnijas paplašināšana, veicot atmežošanu, lielākajā daļā no mežaudzēm ir reģistrēti Eiropas Savienības prioritāri aizsargājami biotopi: 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9080* Staigājamo meži, 91D0* Purvaini meži, 91E0* Aluviālie meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži. Esošajā elektrolīnijas trasē nelielā posmā atrodas Eiropas Savienības aizsargājams biotops 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji. Šie biotopi atbilst Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr.350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” pielikumā minētajiem.
6. Atbilstoši Ķemeru Nacionālā parka standarta datu formai, Ķemeru Nacionālais parks kā Eiropas nozīmes aizsargājama teritorija (Natura 2000 vieta), citstarp, ir izveidots tieši aizsargājamo biotopu 9010*, 9080*, 91D0*, 91E0* aizsardzībai. Paredzētās darbības realizācijas gadījumā šie biotopi tiktu iznīcināti samērā lielā apjomā, bez tam dabas lieguma zonā – teritorijā, kas veidota to aizsardzībai.
7. Atbilstoši Ziņojumam Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā par 2013.-2018. gada periodu iepriekšminēto īpaši aizsargājamo biotopu stāvoklis novērtēts kā:
 - a) 9010* - U2 – nelabvēlīgs, slikts;
 - b) 9020* - U2 – nelabvēlīgs, slikts;
 - c) 9080* - U2 – nelabvēlīgs, slikts;
 - d) 91D0* - U1 - nelabvēlīgs, nepietiekams;
 - e) 91E0* - U1 - nelabvēlīgs, nepietiekams.
8. Pirms elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma Tume – Rīga pārbūves par 330 kV elektropārvades līniju tika veikts Ietekmes uz vidi novērtējums, kura laikā tika secināts, ka šis posms būtu pārbūvējams atbilstoši 1.A alternatīvai, Ķemeru Nacionālā parka teritorijā iepriekšējo trasi nepaplašinot, kā tas minēts Ietekmes uz vidi novērtējuma aktualizētā ziņojuma 4.10.1. nodaļā.
9. Gan pirms 110 kV elektrolīnijas pārbūves par 330 kV līniju, gan pēc pārbūves AS “Augstsprieguma tīkls” regulāri ir vērsies pie Administrācijas ar lūgumu saskaņot elektrolīnijas drošu darbību apdraudošo koku nozāģēšanu elektrolīnijas aizsargjoslā. Arī 2024. gada maijā ir izsniegts saskaņojums elektrolīnijas drošu darbību apdraudošo 50 koku nozāģēšanai 330 kV gaisvadu līnijas Nr. 524 aizsargjoslā. Tas nozīmē, ka darbojas risinājums, kā panākt drošu elektropārvades līnijas darbību arī bez trases paplašināšanas par 5 m. Plānotā paplašināšana tik un tā nenovērsīs apkārtējā meža koku potenciālo bīstamību.
10. Administrācijas rīcībā nav informācijas par 330 kV elektropārvades līnijas darbības traucējumiem, ko būtu izraisījuši krītoši koki Ķemeru Nacionālā parka teritorijā.
11. Iesniegumam nav pievienota informācija par elektroapgādes traucējumiem šajā līnijā, kā tas prasīts VVD iepriekš minētajā 2021. gada vēstulē.
12. Atbilstoši dabas ekspertu atzinumiem, kopējā iznīcināmā un negatīvi ietekmētā ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu platība līdz ar aizsargājamajām sugām, kas tajos konstatētas un atkarīgas no to aizsardzības stāvokļa, ir uzskatāma par būtiski negatīvu ietekmi uz Ķemeru Nacionālā parka dabas vērtībām, kā arī par vidēji būtisku negatīvu

ietekmi uz aizsargājamo biotopu un sugu stāvokli reģionālā mērogā, lai gan ietekme valsts mērogā vērtējama kā nebūtiska

13. Trases paplašināšana apmēram 5 m platumā un 10 km garumā veidos mežmalas efektu un netiešu negatīvu ietekmi uz papildus vairāk kā 4 ha īpaši aizsargājamo biotopu.
14. Tāpat tā visā garumā atsegs vēja un citām ietekmēm kokus, kuri līdz šim auguši mežā, tāpēc nav tik vēja noturīgi kā trases malā jau gadu desmitiem augošie koki. Līdz ar to tieši palielināsies elektropārvades līnijas apdraudējums, kokiem izgāžoties vēju un vētru ietekmē.

Administrācija uzskata, ka plānotajai darbībai – gaisvadu 330 kV elektropārvades līnijas Nr. 524 trases paplašināšanai no 13 līdz 18 m platumam – ir paredzama būtiska negatīva ietekme uz Ķemeru Nacionālo parku un īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām, un tāpēc to neatbalsta un iebilst šādas darbības veikšanai.

Tāpat Administrācija uzskata ka trases paplašināšanas gadījumā elektrolīnijas darbības apdraudējums palielināsies.”

Dienesta ieskatā Paredzētā darbība var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (Natura 2000) Ķemeru nacionālajā parkā. Paredzētajai darbībai ir jāpiemēro ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējumus, kura ietvaros jāpiesaista atbilstošās jomas eksperti, kas izvērtētu paredzētās darbības ietekmi uz vaskulāro augu un ķērpju sugām, biotopiem un putniem Natura 2000 teritorijā. Gadījumā, ja tiek secināts, ka iespējama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, tad atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta ceturtajai un piektajai daļai Paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, bet ja Paredzētā darbība negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), darbību atļauj veikt tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai.

Ierosinātāja ir iesniegusi hidroģeologa Aijas Dēliņas 2022.gada 28.septembrī sagatavoto “Slēdzienu par paredzēto darbu organizāciju teritorijā, kura skar “Ķemeru – Jaunķemeru” sulfīdu minerālūdeņu atradni” (turpmāk – Ģeologa atzinums).

Ģeologa atzinumā iekļauta informācija: “Jāatzīmē, ka tikai daļa šīs zemes vienības skar “Ķemeru – Jaunķemeru” sulfīdu minerālūdeņu atradni (zemes vienības ar kad. nr. 90800050023, 80880010276, 80880010142, 90800040049, 90800050024, 80880010190, 90800050011, 80880010122). Būtiskākā ir zona gar zemes vienības ar kad. nr. 90800050011 ziemeļu robežu, jo te sulfīdu ūdeņu atradnē ir šaura josla ar anaerobiem un aerobi – anaerobiem apstākļiem, kas savieno atradnes dienvidu un ziemeļu daļas. Sulfīdu saturs Salaspils horizonta pazemes ūdeņos, saskaņā ar iepriekšējiem pētījumiem (Prols u.c. 2009), pirms GEPL rekonstrukcijas darbiem te bija robežās no <10 mg/L līdz pat 50-60 mg/L.

IVN ziņojuma izstrādes gaitā saņemtais hidrologa slēdziens (Prols 2014) par plānotās darbības iespējamo ietekmi uz Ķemeru – Jaunķemeru sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni atzīmē riskus, kuri ir saistīti ar plānotās trases rekonstrukciju un jaunu GEPL balstu ierīkošanu, un rekomendē pasākumu kompleksu, lai šos riskus mazinātu.

Šobrīd plānotā darbība – GEPL trases paplašināšana neparedz jaunu balstu ierīkošanu, bet gan koku izciršanu gar esošo trasi 5 m joslā, tāpēc IVN gaitā hidrologa slēdzienā minētie riski sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradnei nav attiecināmi uz pašlaik plānoto darbību.

AS “Augstsprieguma tīkli” šos IVN Atzinuma norādījumus ņēma vērā un tika izveidots pazemes ūdeņu monitoringa tīkls rekonstruējamās GEPL posmā Ķemeru NP, kas ietvēra sākotnēji 6, vēlāk 5 urbumu pārus (viens urbums ierīkots gruntsūdens horizontā, otrs – Salaspils ūdens horizontā). Pazemes ūdeņu novērojumi tika veikti no 2016. gada aprīļa līdz 2020. gada septembrim, tādejādi aptverot laika posmu pirms GEPL rekonstrukcijas uzsākšanas un pēc tās pabeigšanas (Stiebrīņš 2020). GEPL rekonstrukcijas darbi veikti 2017. gadā.

Monitoringa darbu rezultātā tika secināts, ka pēc GEPL rekonstrukcijas pazemes ūdeņu līmeņsvārstību amplitūda ir saglabājusies dabisko svārstību robežās, nedaudz palielinoties

spiedienūdeņu horizontā, salīdzinājumā ar laiku pirms rekonstrukcijas darbiem (Stiebriņš 2020). Hidroģeokīmiskie apstākļi atradnē nav būtiski mainījušies, par ko liecina pazemes ūdeņu fizikāli ķīmisko parametru mērījumi (izšķīdušā skābekļa saturs 0,00 – 0,03 mg/L, oksidēšanās reducēšanās potenciāls ir negatīvs, pārsvarā -120 līdz -20 mV), kuru rezultāti norāda uz anaerobu vidi Salaspils ūdens horizontā, ar pavisam nelielu anaerobi – aerobi apstākļu veidošanās iespēju. Gruntsūdens horizontā raksturīgi anaerobi – aerobi apstākļi (izšķīdušā skābekļa saturs 0,00-0,04 mg/L, izņemot 5. urbumu, kur tas ir 0,5-7,8 mg/L, oksidēšanās reducēšanās potenciāls pārsvarā -50 līdz 60 mV, 5. urbumā līdz 150 mV), izņemot 5. urbumu, kur ir izteikti aerobi apstākļi (Stiebriņš 2020). Bet tas iespējams saistīts ar urbuma izvietojumu – urbums atrodas kāpā, tam blakus ir stāva nogāze, tāpēc te urbuma apkārtnē iespējama vertikālās infiltrācijas plūsmas dominance, vai arī aerobie apstākļi ir saistīti ar kādām nepilnībām urbuma konstrukcijā, un virszemes ūdeņu pieplūdi gar filtra cauruli. Sulfīdu saturs Salaspils horizonta pazemes ūdeņos monitoringa punktos svārstījās 2-50 mg/L robežās pirms GEPL rekonstrukcijas darbiem 2016. gadā, un pēc darbu pabeigšanas bija 2-35 mg/L 2019. – 2020. gados, un bija novērojams sulfīdu satura pieaugums urbumos, kur iepriekš bija zemāka sērūdeņraža koncentrācija un kritums urbumos, kur iepriekš koncentrācija bija augstāka (Stiebriņš 2020).

Plānotā GEPL trases paplašināšana par 5 m paredz koku izciršanu mežu teritorijās, t.sk. joslā, kas šķērso sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni “Ķemeru – Jaunķemeru”. Kā liecina pētījumi par gruntsūdens līmeņa izmaiņām mežu zemēs kailcirtēs līdzīgos klimatiskos apstākļos (Sojka et al, 2020, Smerdon et al, 2009), tad kailcirtēs pirmajos 4-5 gados pēc koku izciršanas ir novērojama gruntsūdens līmeņa celšanās par vidēji 0,2-0,5 m, turklāt lielāks kāpums raksturīgs teritorijām, kur gruntsūdens līmenis ir dziļāks, bet niecīgs kāpums teritorijām ar tāpat jau augstu gruntsūdens līmeni. Te gan jāatzīmē, ka plānotā darbība skars tikai 5 m platu meža joslu, tāpēc te sagaidāmā ietekme uz gruntsūdens līmeņa izmaiņām, visticamāk, būs vēl mazāka.

Iespējamā gruntsūdens līmeņa paaugstināšanās ir sezonālo svārstību robežās, tad var secināt, ka plānotā darbība neradīs tādas izmaiņas gruntsūdens līmenī, kas varētu pastiprināt gruntsūdens pieplūdi Salaspils ūdens horizontā un tādejādi izsaukt tālākas hidroģeokīmisko apstākļu izmaiņas tajā.

Lai mazinātu gruntsūdens pieplūdes Salaspils horizontā risku, atmežošanas laikā nav pieļaujamas tādas darbības, kas paredz Salaspils svītas iežu atsegšanu (būtiski teritorijās, kur ir plāna kvartāra nogulumu sega) vai morēnnogulumu slāņa virs Salaspils ūdens horizonta caurakšanu.

Nēmot vērā Ģeologa atzinumā rakstīto, Dienests secina, ka Paredzētā darbība nevar radīt būtisku negatīvu ietekmi uz “Ķemeru – Jaunķemeru” sulfīdu minerālūdeņu atradni.

Paredzams, ka Paredzētās darbības laikā galvenokārt tiks radīti mežizstrādes atkritumi un nelielos apjomos gan sadzīves, gan bīstamie (galvenokārt naftas produktu nolijumu gadījumos) atkritumi. Paredzētie atkritumu veidi un to apsaimniekošanas risinājumi analizēti IVN ziņojuma 4.3. nodaļā. Izmaiņas akceptētajā darbībā saistītas ar atkritumu daudzuma, veidu vai to apsaimniekošanas risinājumu izmaiņām no mežizstrādes, kas sākotnēji netika paredzēta. Mežizstrādes radītie kokaugi visdrīzāk ir atstājami mežā, lai palielinātu atmirušās koksnes apjomus. Sadzīves atkritumi jāsavāc un īslaicīgi jāuzglabā maisos vai atkritumu konteineros. Savāktos atkritumus jānodod atkritumu apsaimniekotājam, kuram ir spēkā esoša Valsts vides dienesta izsniegta atkritumu apsaimniekošanas atļauja un kurš veic visu radušos atkritumu uzskaiti atkritumu pārvadājumu uzskaites valsts informācijas sistēmā saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 18. februāra noteikumos Nr. 113 “Atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtība” noteikto kārtību. Būvniecības laikā ir aizliegta dažādu atkritumu, tai skaitā bīstamo un sadzīves atkritumu, sajaukšana. Dienests secina, ka atkritumu apsaimniekošanas jomā būtiska ietekme uz vidi nav paredzama.

Fizikālā ietekme un troksnis var rasties trases paplašināšanas laikā – koku ciršanas laikā. Veicot trases paplašināšanas darbus, jāievēro normatīvo aktos noteiktos periodus darbu veikšanai. Dabas ekspertu atzinumā iekļautais termiņa ierobežojums darbiem ir no 1.februāra

līdz 31.augustam. Dienesta ieskatā fizikālās ietekmes un trokšņa emisijas būs īslaicīgas un paredzamā ietekme šajā aspektā ir nenozīmīga.

Paredzētās darbības ietvaros netiks radīta ietekme uz iedzīvotājiem, jo Norises teritorija nav apdzīvota, tā ir Ķemeru nacionālā parka dabas lieguma un ainavu aizsardzības zonā.

Ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko vidi ir vērtēta IVN Ziņojuma 4.14. nodaļā: t.sk. iekļauta informācija, ka esošā EPL ainavā ir jau vairākus gadu desmitus. Paredzētā darbība (trases paplašināšana no 13 m līdz 18 m 330 kV EPL pusē) visdrīzāk neradīs būtisku ietekmi uz ainavu un kultūrvidi t.sk. kultūras pieminekļiem (kuru Norises vietā nav).

Savukārt vērtējot avārijas situāciju iespējamību pēc Paredzētās darbības veikšanas, Dienests sliecas piekrist Dabas aizsardzības pārvaldes Rīgas reģionālās administrācijas 2024. gada 23. maija vēstule nr. 3-27/3156/2024-N “Par 330 kV gaisvadu elektrolīnijas Nr.524 Tume – Imanta trases paplašināšanu” paustajam viedoklim: “Visā garumā atsegs vēja un citām ietekmēm kokus, kuri līdz šim auguši mežā, tāpēc nav tik vēja noturīgi kā trases malā jau gadu desmitiem augošie koki. Līdz ar to tieši palielināsies elektropārvades līnijas apdraudējums, kokiem izgāžoties vēju un vētru ietekmē”.

Secinājumi:

1. Paredzētā darbība ir izmaiņas akceptētā darbībā, tāpēc atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējuma” 3.² panta pirmās daļas 2. punkta un 3.punkta c)apakšpunkta nosacījumiem tai veicams ietekmes sākotnējais izvērtējums. Ievērojot sākotnējā izvērtējuma veikšanas mērķi, atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.pantā noteiktajiem kritērijiem tika konstatēts, ka Paredzētā darbība radīs ietekmes uz dabas vērtībām Eiropas nozīmes aizsargājamajā dabas teritorijā (*NATURA 2000*): Ķemeru nacionālajā parkā; t.sk. uz īpaši aizsargājamajiem biotopiem, putniem, vaskulāro augu sugām, sikspārņiem. Tā kā sagaidāma būtiska nelabvēlīga ietekme uz iepriekš minētajām dabas vērtībām, tad paredzētajai darbībai ir jāpiemēro ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūra.
2. Ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma ietvaros jāpiesaista atbilstošās jomas eksperti, kas izvērtētu paredzētās darbības ietekmi uz vaskulāro augu un ķērpju sugām, biotopiem, sikspārņiem un putniem, Natura 2000 teritorijā. Gadījumā, ja tiek secināts, ka iespējama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, tad atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta ceturtajai un piektajai daļai Paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, bet ja Paredzētā darbība negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai.
3. Saskaņā ar sertificētu dabas ekspertu Atzinumā iekļauto informāciju: “Kā galvenais instruments ietekmes samazināšanai izvirzīta pieeja neveikt mežaudžu daļu nociršanu un zemsedzes frēzēšanu visā trases garumā 5 m joslā, bet gan selektīvi izvērtēt, kuri koki šajā joslā pēc augstuma var apdraudēt elektrolīnijas vadus un vai nu tos nocirst, atstājot mežaudzē kokus, kuru diametrs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla sasniedz 25 cm sausieņu un susināto mežu augšanas apstākļu tipos vai 20 cm slapjainu augšanas apstākļu tipos, vai arī samazināt koku augstumu, kā rezultātā koks vai nu turpina augšanu vai kļūst par stumbeni, kas piemērots atsevišķu reto sugu dzīvotnēm. Nocērtot atsevišķus mežaudzes 1. stāva kokus, saglabājams pamežs un paauga, kas ļautu maksimāli samazināt negatīvo ietekmi uz stabilu mikroklimatu mežaudzē. Tā kā trases malā atrodas arī mežaudzes, kurās koki ekoloģisko apstākļu dēļ (ar barības vielām nabadzīgi, pārmitri apstākļi) var nesasniegt augstumu, kurā tie apdraud elektrolīniju, šajos posmos ieteicams neveikt ciršanu vispār, ik pēc pāris gadiem novērtējot koku augstumu un izvērtējot to bīstamību. Orientējoši mežaudžu augšanas apstākļu tipi, kuros izmantojama šāda pieeja, ir purvājs Pv, viršu kūdrenis Kv, dumbrājs Db”.

4. Dabas aizsardzības pārvaldes Rīgas reģionālā administrācija 2024.gada 23.maija vēstulē nr. 3-27/3156/2024-N "Par 330 kV gaisvadu elektrolīnijas Nr.524 Tume – Imanta trases paplašināšanu" uzskata, ka plānotajai darbībai – gaisvadu 330 kV elektropārvades līnijas Nr. 524 trases paplašināšanai no 13 līdz 18 m platumam – ir paredzama būtiska negatīva ietekme uz Ķemeru Nacionālo parku un īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām, un tāpēc to neatbalsta un iebilst šādas darbības veikšanai. Tāpat Administrācija uzskata, ka trases paplašināšanas gadījumā elektrolīnijas darbības apdraudējums palielināsies.
5. Dienests secina, ka šobrīd no Ierosinātajās sagatavotajiem dokumentiem nav iespējams gūt pārliecību, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām Eiropas nozīmes aizsargājamajā dabas teritorijā (*NATURA 2000*): Ķemeru nacionālajā parkā.
6. Vadoties pēc likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 11. pantā noteiktajiem kritērijiem, ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējumā tika secināts, ka, ņemot vērā Paredzētās darbības apjomus, to raksturu un konkrētās vietas apstākļus, ir nepieciešams komplekss paredzētās darbības izvērtējums, īpaši tādēļ, ka ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros nav iespējams identificēt visas ar plānotajiem darbiem saistītās ietekmes uz vidi (īstermiņa (koku ciršanas laikā) un ilgtermiņa (pēc koku ciršanas, ekspluatācijas laikā) un teritorijā esošajām īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, līdz ar to arī nav iespējams identificēt atbilstošus piemērotākos ietekmju mazinošus pasākumus.

Izvērtētā dokumentācija:

1. Dienestā 2024. gada 8.maijā reģistrētais iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanai.
2. Dienestā 2024. gada 20. maijā reģistrētā Valsts meža dienesta Centra virsmežniecības vēstule Nr. CVM.5-5/536 "Par 330 kV trases paplašināšanu".
3. Dienestā 2024. gada 23. maijā reģistrētā Dabas aizsardzības pārvaldes Rīgas reģionālās administrācijas vēstule nr. 3-27/3156/2024-N "Par 330 kV gaisvadu elektrolīnijas Nr.524 Tume – Imanta trases paplašināšanu".
4. Paredzētās darbības 2013.gada aprīļa Ietekmes uz vidi novērtējuma aktualizētais ziņojums "Elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma Tume-Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektroapgādes līnijas rekonstrukcija un sprieguma palielināšana līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektroapgādes līnijas rekonstrukcija un jaunas 330 kV elektroapgādes līnijas izbūve"
5. Vides pārraudzības valsts biroja 2013.gada 1.augusta Atzinums Nr.6 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma rekonstrukcijai".
6. Ministru kabineta 2015.gada 25.marta Rīkojums Nr.140 "Par elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma Tume-Rīga (Imanta) rekonstrukcijai un jaunbūvei paredzētās darbības akceptu".
7. Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati (dati pēdējo reiz skatīti 04.06.2024.).
8. Google Earth karšu slāņi.
9. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija (dati pēdējo reiz skatīti 04.06.2024.).

6. Sabiedrības informēšana:

Dienests par pieteikto darbību ir informējis Tukuma novada pašvaldību un biedrību "Vides aizsardzības klubs", 2024. gada 10. maijā nosūtot vēstuli Nr. 11.4/AP/5203/2024 ar informatīvo paziņojumu. Minētais paziņojums tika publicēts arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē. Līdz šim nav saņemtas sabiedrības atsauksmes vai priekšlikumi.

7. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Ierosinātājas viedoklis izteikts iesniegumos Dienestam un iesniegumiem klāt pievienotajos dokumentos.

Dabas aizsardzības pārvaldes Rīgas reģionālās administrācijas un Valsts meža dienesta Centra virsmežniecības viedokļi ir iekļauti šī sākotnējā izvērtējuma 5.punktā un ir ņemti vērā, veicot ietekmes sākotnējo izvērtējumu.

Citu procesa dalībnieku viedokļi nav saņemti.

8. Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

1. Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
2. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 2) punkts, 4., 8., 11., 12., 13. pants, 2. pielikuma 1. punkta 6) apakšpunkts;
3. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"
4. Ķemeru Nacionālā parka likuma 7. un 9.pants, 1. un 2. pielikumu
5. Meža likuma 41.pants;
6. Ministru kabineta 2015. gada 13.janvāra noteikumi Nr.18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. un 13.¹ punkts.
7. Ministru kabineta 2016. gada 6. septembra noteikumu Nr. 601 "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".
8. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr.350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”
9. Ministru kabineta rīkojums Nr.53 "Par jūras teritoriju noteikšanu akvakultūras darbībai nepieciešamo iekārtu ierīkošanai un ekspluatācijai”.
10. Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.
11. Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*): novērtējumu AS "Augstsprieguma tīkls" paredzētajai darbībai –330 kV gaisvadu elektrolīnijas LNr.524 Tume-Imanta trases paplašināšanai (zemes vienību sarakstu skatīt 1.pielikumā), Tukuma novada Smārdes un Slampes pagastos, Mārupes novada Salas pagastā un Jūrmalā.

Šo lēmumu var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīgā) viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Iesniegumu par lēmuma apstrīdēšanu iesniegt Valsts vides dienestā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045, e-pasts: ap@vvd.gov.lv.

Atļauju pārvaldes direktora p.i.,
direktora vietnieks

A. Veliks

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

G. Ģeida 28603662
gunars.geida@vvd.gov.lv

1.pielikums
Ietekmes uz vidi sākotnējam
izvērtējumam Nr. AP24SI0215

Paredzētās darbības Norises vietas

Objekta ID	Zemes vienības apzīmējums	Platība [m ²]
1	90800050023	2987,985
2	80880010211	59,674
3	80880010276	6068,357
4	80880010023	11,023
5	80880010142	7482,819
6	90800040049	475,495
7	90800050024	6229,470
8	80880010190	25,249
9	90800050007	887,009
10	80880010093	115,844
11	13000241608	53,079
12	90800050011	22920,737
13	90800050005	273,900
14	80880010122	943,850
15	90800050012	763,964
16	90800050002	538,547
17	80880020032	58,050
		49895,052

Objekta ID	Zemes vienības apzīmējums	Platība liegumos [m ²]
1	90800050023	195,886
2	80880010276	2426,446
3	80880010023	0,069
4	80880010142	1355,289
5	90800050024	868,217
6	90800050007	887,009
7	90800050011	4868,403
8	90800050005	273,900
9	80880010122	351,916
10	90800050012	459,783
11	90800050002	500,101
		12187,020

Objekta ID	Zemes vienības apzīmējums	Platība [m ²]
1	90820050160	61,71445951
2	90820060002	416,5488198
3	90820060098	613,0608034
4	90820060053	505,7380054
5	90820060001	116,1527775
6	90820060012	149,2480081
7	90820060116	40,38953939
8	90820060106	285,4937261
9	90820060023	214,8596707

10	90820050036	1027,621599
		3430,827409

Objekta ID	Zemes vienības apzīmējums	Platība liegumos [m2]
1	90820050036	382,5699803
2		187,5263809
3		1,927012659
		572,0233738

2.pielikums
Ietekmes uz vidi sākotnējam
izvērtējumam Nr. AP24SI0215

Paredzētās darbības teritorijā konstatētās retās un aizsargājamās sugas (izņemot putnus)

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
Ķērpji	1	Pumpurainā akrokordija <i>Acrocordia gemmata</i>	DMB ind	Konstatēta uz apses pētāmās teritorijas austrumu daļā, ticami, ka sastopama arī citās mežaudzēs. Samērā bieži sastopama DMB indikatorsuga, augšanas apstākļus ietekmē mežaudzes ilglaicīgums un mikroklimats.
Ķērpji	2	Sīkpunktainā artonija <i>Arthonia byssacea</i>	ĪAS I, MIK	Vairākās vietās uz ozoliem trases posmā ĶNP vidusdaļā. Sugai nepieciešami veci ozoli vai citi platlapju koki un samērā netraucēts mikroklimats (aug arī parkveida situācijās)
Ķērpji	3	Kaķpēdiņu artonija <i>Arthonia leucopellea</i>	ĪAS I, DMB ind	Uz egles trases malā ĶNP vidus daļā. Sugai nepieciešams netraucēts mikroklimats un ilglaicīga mežaudze, sastopama pārsvarā uz vecām eglēm
Ķērpji	3	Kaķpēdiņu artonija <i>Arthonia leucopellea</i>	ĪAS I, DMB ind	Uz egles trases malā ĶNP vidus daļā. Sugai nepieciešams netraucēts mikroklimats un ilglaicīga mežaudze, sastopama pārsvarā uz vecām eglēm
Ķērpji	4	Kaštanbrūnā artonija <i>Arthonia spadicea</i>	ĪAS I, DMB ind	Uz melnalkšņiem slapjās un susinātās mežaudzēs gan trases posmā ĶNP vidusdaļā, gan pie Valguma ezera. Sugai nepieciešams samērā stabils mikroklimats un ilglaicīga mežaudze, bet reģionāli var būt bieži sastopama arī jaunākās mežaudzēs.

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
Vaskulārie augi	5	Buksbauma grīslis <i>Carex buxbaumii</i>	ĪAS I, SG III	Uz elektrolīnijas trases 2 vietās ĶNP vidusdaļā. Suga aug mitrās pļavās vai zāļu purvos, nepieciešams kaļķains substrāts un apsaimniekošana, kas nepieļauj augtenes aizaugšanu ar kokiem un krūmiem.
Vaskulārie augi	6	Palu grīslis <i>Carex paupercula</i>	ĪAS I, MIK, SG III	Viena atradne mežā trases malā ĶNP vidusdaļā. Suga aug mitros mežos, nepieciešams atbilstošs hidroloģiskais režīms un netraucēta augtene.
Sēnes	7	Lapkoku svečtursēne <i>Clavicornia (Artomyces) pyxidata</i>	DMB ind	Posmā uz rietumiem no Valguma ezera, uz apses kritālas. Sugai nepieciešamas lapukoku kritālas vidējā sadalīšanās stadijā un mežaudze, kurā tās regulāri veidojas un nodrošina sugai augteni.
Vaskulārie augi	8	Baltijas dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza baltica</i>	ĪAS I, SG IV	Uz trases pie Kūdras ciema. Sugai nepieciešami mēreni mitri līdz mitri augšanas apstākļi un atklāta teritorija.
Vaskulārie augi	9	Fuksa dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza fuchsii</i>	ĪAS I, SG IV	Uz elektrolīnijas trases un pieguļošajās mežaudzēs posmā ĶNP vidusdaļā. Sugai nepieciešami slapji augšanas apstākļi un vidēji barības vielām bagāta augsne, sastopama gan zāļu purvos, gan slapjos mežos.
Vaskulārie augi	10	Zeilera plakanstaipēknis <i>Diphysastrum x zeilerii</i>	-	Elektrolīnijas trases un autoceļa malā ĶNP vidus posma rietumu daļā. Suga saistīta ar skrajām priežu mežiem un tajos tipiskajiem zemsedzes traucējumiem. Zeilera

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
				plakanstaipeknis nav iekļauts ĪA sugu sarakstā, jo nav bijis pietiekami datu par tā izplatību, bet ĪA sugu sarakstā ir hibrīda vecāku sugas – <i>D. complanatum</i> un <i>D. tristachyum</i> .
Bezmugurkaulnieki	11	Ošu pļavraibenis <i>Euphydryas maturna</i>	ĪAS I, MIK	Konstatēts ĶNP vidusdaļas posma austrumu galā. Sugas kāpuriem nepieciešami jauni, saules izgaismoti oši, bet pieaugušajiem īpatņiem – ziedaugi, uz kuriem baroties.
Vaskulārie augi	12	Meža auzene <i>Festuca altissima</i>	ĪAS I, MIK, SG III, DMB spec	Mežaudzē uz ziemeļiem no trases, ĶNP vidusdaļā. Suga saistīta ar ilgstoši pastāvējušām mežaudzēm bagātos augšanas apstākļu tipos.
Vaskulārie augi	13	Jumstiņu gladiola <i>Gladiolus imbricatus</i>	ĪAS I, MIK, SG III	Uz elektrolīnijas trases uz austrumiem no autoceļa P101 (lielākā koncentrācija Kūdras ciema apkārtnē). Sugai nepieciešama atklāta līdz nedaudz noēnota teritorija ar zālāja veģetāciju, optimāls ir mitruma režīms, kurā pārmitri periodi mijas ar augsnes izžūšanu.
Vaskulārie augi	14	Odu gimnadēnija <i>Gymnadenia conopsea</i>	ĪAS I, SG IV	Uz elektrolīnijas trases posmā starp autoceļu P101 un Kūdras ciemu. Apsekojuma laikā samērā vitāla audze konstatēta pie gāzes trases šķērsojuma, DDPS “Ozols” atzīmētajā atradnē tuvāk Kūdras ciemam suga nav konstatēta. Saistīta ar atklātām dabisko

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
				zālāju teritorijām mitros līdz mēreni mitros augšanas apstākļos.
Vaskulārie augi	15	Apdzira <i>Huperzia selago</i>	ĪAS II, SG IV	Viena atradne ĶNP vidusdaļā. Saistīta ar boreālām mežaudzēm, nepieciešama samērā netraucēta zemsedze.
Sūnas	16	Gludkausiņa jungermannija <i>Jungermannia leiantha</i> (Lancetiskā knābjkausiņa <i>Liochlaena lanceolata</i>)	ĪAS I, MIK, DMB ind	Atradne mežaudzē starp autoceļu P101 un Kūdras ciemu. Suga saistīta ar ilgstoši netraucētām mežaudzēm, kurās ir paaugstināts mitruma līmenis un stabils mikroklimats, nepieciešams augšanas substrāts – parasti kritālas.
Bezmugurkaulnieki	17	Spožā skudra <i>Lasius fuliginosus</i>	ĪAS I	ĶNP vidusdaļas posma austrumu galā. Suga saistīta ar atmirušiem lielu dimensiju lapukokiem, sastopama gan dabiskās mežaudzēs, gan parkos u.c. antropogēnas izcelsmes vietās
Ķērpji	18	Dižegļu lekanaktis <i>Lecanactis abietina</i>	DMB ind	Uz eglēm mežaudzēs ĶNP vidusdaļā. Suga saistīta ar ilglaicīgiem mežiem, nepieciešams stabils mikroklimats, salīdzinoši biežāk sastopama un mazāk prasīga pret dzīves vidi Kurzemē.
Sēnes	19	Maigā mīkstpore <i>Leptoporus mollis</i>	DMB spec	Mežaudzē uz ziemeļiem no trases ĶNP vidusdaļā. Suga saistīta ar ilglaicīgiem mežiem, kuros veidojas skujkoku kritālas.
Vaskulārie augi	20	Gada staipekņi <i>Lycopodium annotinum</i>	ĪAS II, SG IV	Diezgan bieži sastopams trases ĶNP vidus posma vidus un austrumu daļā gar trases malu un mežaudzē. Saistīts ar

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
				boreāliem mežiem, nereti lielos daudzumos sastopams susinātās mežaudzēs.
Vaskulārie augi	21	Vālīšu staipeknis <i>Lycopodium clavatum</i>	ĪAS II, SG IV	Vietām sastopams trases malā ĶNP vidus posma centrālajā un rietumu daļā. Saistīts ar sausieņu priežu mežiem, bieži sastopams traucētās vietās – uz stigām, meža ceļu un grāvju malās.
Sūnas	22	Dakšveida mecgērija <i>Metzgeria furcata</i>	SG II, DMB ind	Trases posmā ĶNP vidusdaļā, viena atradne uz apses. Suga saistīta ar ilglaicīgiem lapukoku un jauktiem mežiem, aug uz apšu un platlapju koku stumbriem.
Bezmugurkaulnieki	23	Liels asmalis <i>Peltis grossa</i>	DMB ind	Viena atradne mežaudzē netālu no Kūdras ciema. Suga saistīta ar ilglaicīgiem jauktiem un lapukoku mežiem, kuros veidojas stāvoši sausie koki.
Vaskulārie augi	24	Naktsvijole <i>Platanthera spp.</i>	ĪAS I, SG IV	Vietām sastopama uz elektrolīnijas trases un mežaudzēs ĶNP vidusdaļā. Suga atrodama dažādās augtenēs – gan zālajos, gan krūmajos, jaunaudzēs un mežos vidēji bagātos un bagātos augšanas apstākļu tipos.
Vaskulārie augi	25	Bezdelīgactiņa <i>Primula farinosa</i>	ĪAS I, SG II	Divas atradnes ĶNP vidusdaļas posma austrumu daļā – pie gāzes trases un netālu no Kūdras ciema. Suga saistīta ar mitriem zālājiem un kaļķainiem zāļu purviem, nepieciešams kaļķains substrāts, piemērots mitruma režīms un

Sugu grupa	Nr. kartē	Nosaukums	Aizs. kategorija	Sastopamība teritorijā, tipiskie biotopi un ietekmējošie faktori
				atklāta līdz vidēji noēnota augtene.
Vaskulārie augi	26	Sīpoliņu gundega <i>Ranunculus bulbosus</i>	ĪAS I, MIK, SG II	Atradne ceļa malā pie Smārdes dzirnavām (dabā nav pārbaudīta, jo paredzētā darbība neskars šo trases daļu). Sastopama sausos zālajos.
Ķērpji	27	Zvīņainā telotrēma <i>Thelotrema lepadinum</i>	ĪAS I, MIK, SG III	Viena atradne meža malā pie Vēršupītes. Suga saistīta ar ilglaicīgiem, dabiskiem meža biotopiem, nepieciešams stabils mikroklimats.
Vaskulārie augi	28	Smalklapu vīķis <i>Vicia tenuifolia</i>	SG II	Viena atradne ĶNP vidusdaļā, uz ziemeļiem no elektrolīnijas meža ceļa malā. Suga saistīta ar augšanas apstākļiem skrajos sausieņu mežos.

3.pielikums
Ietekmes uz vidi sākotnējam
izvērtējumam Nr. AP24SI0215

Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to aizsardzības statuss

Nr.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Sugas aizsardzības statuss valstī	Sugas izzušanas riska novērtējums valstī pēc IUCN kritērijiem (Ķerus u.c. 2021) ¹³
1	Vistu vanags	<i>Accipiter gentilis</i>	MIK ¹⁴	EN
2	Mežirbe	<i>Tetrastes bonasia</i>		EN
3	Grieze	<i>Crex crex</i>	ĪAS ¹⁵	NT
4	Baltmugurdzenis	<i>Dendrocopus leucotos</i>	ĪAS, MIK	LC
5	Mazais mušķērājs	<i>Ficedula parva</i>	ĪAS	LC
6	Dzērve	<i>Grus grus</i>	ĪAS	LC
7	Vidējais dzenis	<i>Leiopicus medius</i>	ĪAS, MIK	LC
8	Sila cīrulis	<i>Lullula arborea</i>	ĪAS	LC
9	Brūnā čakste	<i>Lanius collurio</i>	ĪAS	LC
10	Vakarlēpis	<i>Caprimulgus europaeus</i>	ĪAS	VU
11	Melnā dzilna	<i>Drycopus martius</i>		LC
12	Meža balodis	<i>Columba oenas</i>	ĪAS, MIK	LC
13	Trīspirkstu dzenis	<i>Picoides tridactylus</i>	ĪAS, MIK	CR
14	Pelēkā dzilna	<i>Picus canus</i>		LC
15	Apodziņš	<i>Glaucidium passerinum</i>	ĪAS, MIK	VU
16	Ķīķis	<i>Pernis apivorus</i>	ĪAS	LC

¹³ LC – *Least Concern* – droša suga, NT - *Near Threatened* – gandrīz apdraudēta suga, VU – *Vulnerable* – jutīga suga EN – *Endangered* – apdraudēta suga, CR - *Critically endangered* – kritiski apdraudēta suga

¹⁴ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 940, 18.12.2012. "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"

¹⁵ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 396, 14.11.2000. "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu"

